

MUINASJUTUSILD

Armeenia, aseri ja gruusia muinasjutud

Raamatu koostaja ja projekti “Muinasjutusild” koordinaator

UNESCO Leedu rahvuslik komisjon

Partnerid ja sponsorid

UNESCO

Leedu Vabariigi Välisministeerium

ÜRO peakorteri esindaja fond

UNESCO Armeenia rahvuslik komisjon

UNESCO Aserbaidžaaani rahvuslik komisjon

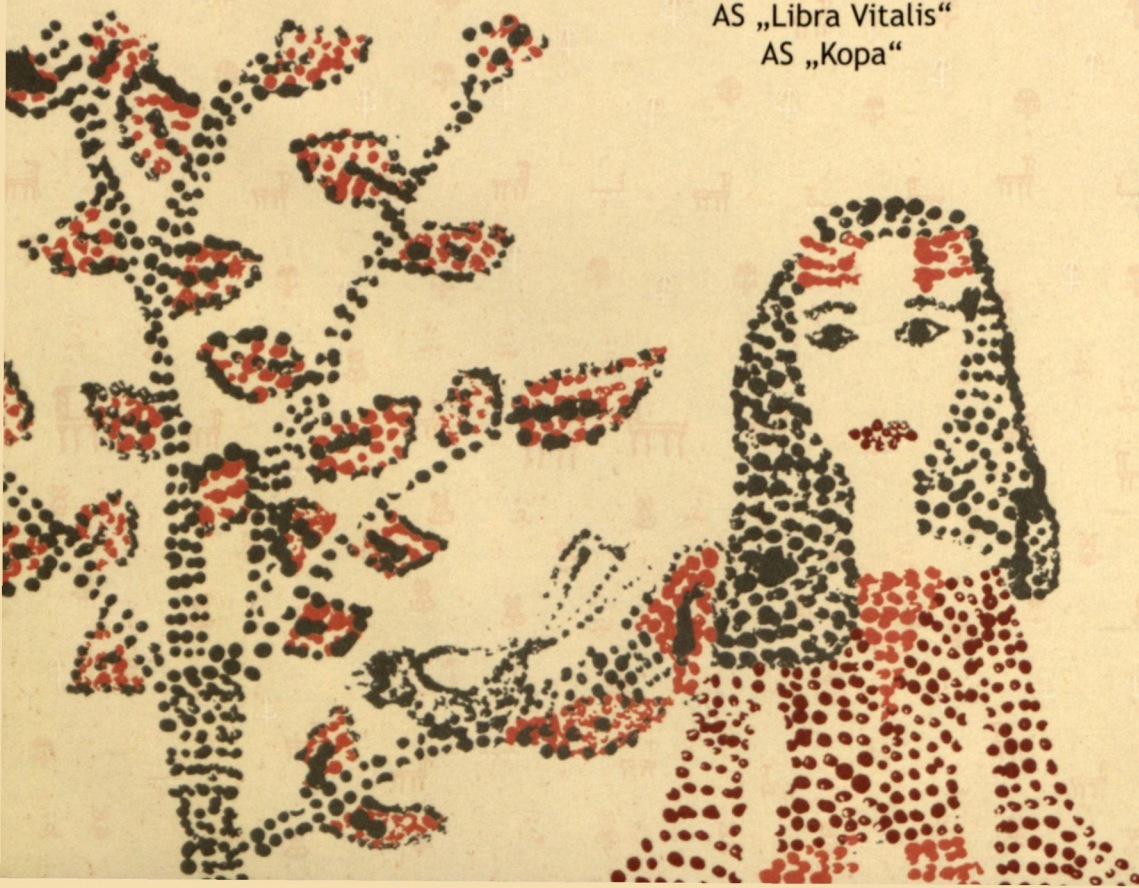
UNESCO Eesti rahvuslik komisjon

UNESCO Gruusia rahvuslik komisjon

UNESCO Läti rahvuslik komisjon

AS „Libra Vitalis“

AS „Kopa“

MUINASJUTUSILD

Armeenia, aseri ja gruusia muinasjutud,
illustreeritud eesti,
läti ja leedu laste joonistustega

LITHUANIAN
NATIONAL
COMMISSION
FOR UNESCO

Vilnius 2005

UDK 891.891-93

Mu25

Armeenia keelest tõlkis *Brigitta Davidjants*
Aseri keelest tõlkis *Hagani Gayibli*
Gruusia keelest tõlkisid *Gocha* ja *Diana Beltadze*
Toimetas *Ulla-Stina Avik*
Kunstnik *Daumantas Každailis*

Muinasjutte illustreerisid Eesti, Läti ja Leedu UNESCO ühendkoolide
ja teiste koolide lapsed.

Täname südamest aktiivse osalemise eest projektis “Muinasjutusild”

Vanalinna Hariduskolleegiumit, Eesti

Tartu Tamme gümnaasiumit, Eesti

Broceny keskkooli, Läti,

Adašu Briva Waldorf-kooli, Läti

Smiltene keskkooli, Läti

Šiauliai Didždvarise gümnaasiumit, Leedu

Jonava Raimundas Samulevičiuse põhikooli, Leedu

Kuršenai Laurynas Ivinskise gümnaasiumit, Leedu

ISBN 9955-9746-3-X

© UNESCO Leedu rahvuslik komisjon, 2005

SISUKORD

Eessõna 6

Armeenia muinasjutt
SUREMATU ÕUNAPUU 9

Aseri muinasjutt
VÕLUSÕRMUS 27

Gruusia muinasjutt
MAA NÕUAB OMA 49

EESSÕNA

Tere, armas lugeja!

Kas Sa tead, kus on Kaukaasia mäestik?

Otsi see üles maakaardilt, kui Sa aga veel ei oska, palu, et ema, isa või õpetaja Sulle näitaks.

Näed, kui kaugel on see Sinu kodumaast! Nende mägede taga aga asuvad kolm riiki - Armeenia, Aserbaidžaan ja Gruusia. Igal neist riikidest on ka oma pealinn: Armeenia pealinn on Jerevan, Aserbaidžaan pealinn on Bakuu, Gruusia pealinn aga Tbilisi. Pühade puhul heiskavad inimesed seal oma riigilipud, mis on teistsugused kui Sinu koduriigi oma.

Talved on seal soojemad ja lühemad, suved aga pikad ja kuumad. Seal on kõrgeid mägesid ja karestikulisi jõgesid. Mäenõlvadel söövad lambad, orgudes laiuvad viinamarjaistandused ja puuviljaaiad. Need kolm riiki ei ole täiesti ühesugused: Aserbaidžaanis ja Gruusias on rohkem tasandikke, kus isegi talvel on soe, seepärast kasvatatakse seal teepõõsaid, aedades valmivad sidrunid, granaatõunad, mandariinid, virsikud ja aprikoosid. Need kaks riiki asuvad erinevate merede

kallastel - vaata maakaardilt, mis mered need on. Gruusia on kuulus oma mereäärsete puhkekohtade ja aedade poolest, eriti aga viinamarjaistanduste poolest, kus kasvanud marjadest pressitud mahl muutub paljude poolt armastatud veiniks. Pühade ajal laulavad ja tantsivad Gruusia elanikud väga ilusti üheskoos. Aserbaidžaan rannik aga on eriline - seal purskab meresügavusest naftat, mis voolab torustikke mööda tehastesse, kus sellest valmistatakse palju vajalikke asju: autosid liikuma sundivat kütust, tänavaid katvat asfalti ja muudki. Armeenia asub kõrgustikul, seepärast on talved seal külmavõitu. Seal on palju mägikarjamaid ja -aasu, mäekurudes aga palju vanu kirikuid, mida kaunistavad ilusad nikerdatud kiviristid. Jerevanist paistab kõrge Ararati mägi, mille kohta räägitakse, et väga-väga ammu, kui kogu maismaa ujutas üle veeuputus, peatus just seal Noa laev ainsa uputusest pääsenud perekonna ja kõikvõimalike elusolenditega, kes peagi taas maa täitsid.

Kas Sa tahaksid neid maid külastada?

Ilmselt oleks huvitav näha, kuidas inimesed, ja eriti lapsed - niisugused nagu Sina - seal elavad. Ka inimesed on seal meist veidi erinevad: enamikus tumedapäised, mustade või pruunide silmadega. Kõigis neis riikides räägivad inimesed oma keeles, laulavad omi laule ja jutustavad lastele omi muinasjutte. Ja ka muinasjutud on seal natuke teistsugused.

Neisse kaugetesse maadesse reisida polegi nii väga lihtne - tuleb sõita kas lennukiga või loksuda väga pikka aega autos või rongis. Kui Sa suureks kasvad, on see võib-olla juba lihtsam. Seniks aga on sulle siin "Muinasjutusild", mida mööda saab kergesti kaugele-kaugele rännata. See on kingitus Baltimaade ja Kaukaasia riikide lastele, mille mõtlesid välja mõne aasta eest Leedu pealinnas Vilniuses kohtunud kolme Lõuna-Kaukaasia riigi - Armeenia, Aserbaidžani ja Gruusia - ning Baltimaade tähtsad mehed: ministrid, teadlased ja kirjanikud.

Vilniusesse kutsus neid kõiki UNESCO (see sõna on tehtud ühe väga pika

ingliseelse nimetuse esitähedest).

UNESCO on niisugune organisatsioon, kuhu kuulub peaaegu kakssada riiki kogu maailmast. Selle esindajad hoolitsevad selle eest, et kogu maailmas inimesed oskaksid lugeda ja kirjutada, et teadlased jagaksid oma avastusi ka teistega ning et hoitaks ja säilitataks seda, mida on väärtuslikku looduses ja mida pikkade sajandite jooksul on loonud erinevate maade inimesed. UNESCO tahab, et kõigi maade elanikud tunneksid ja austaksid üksteise kombeid, kirjandust, muusikat ja kunsti, et kogu maailma inimesed oleksid sõbrad.

See raamat on "Muinasjutusild" veel ka seepärast, et siin on koos mitme riigi ühine looming - Kaukaasia riikide muinasjutud ja Baltimaade laste joonistused. Sinu ja Sinu naaberriikide lapsed joonistasid, kuidas nad kujutavad ette neis muinasjuttudes tegutsevaid inimesi ning seda, mis neid ümbritseb.

Loodan, et see raamat äratas sinus huvi rohkem teada saada Armeenia, Aserbaidžani ja Gruusia kohta.

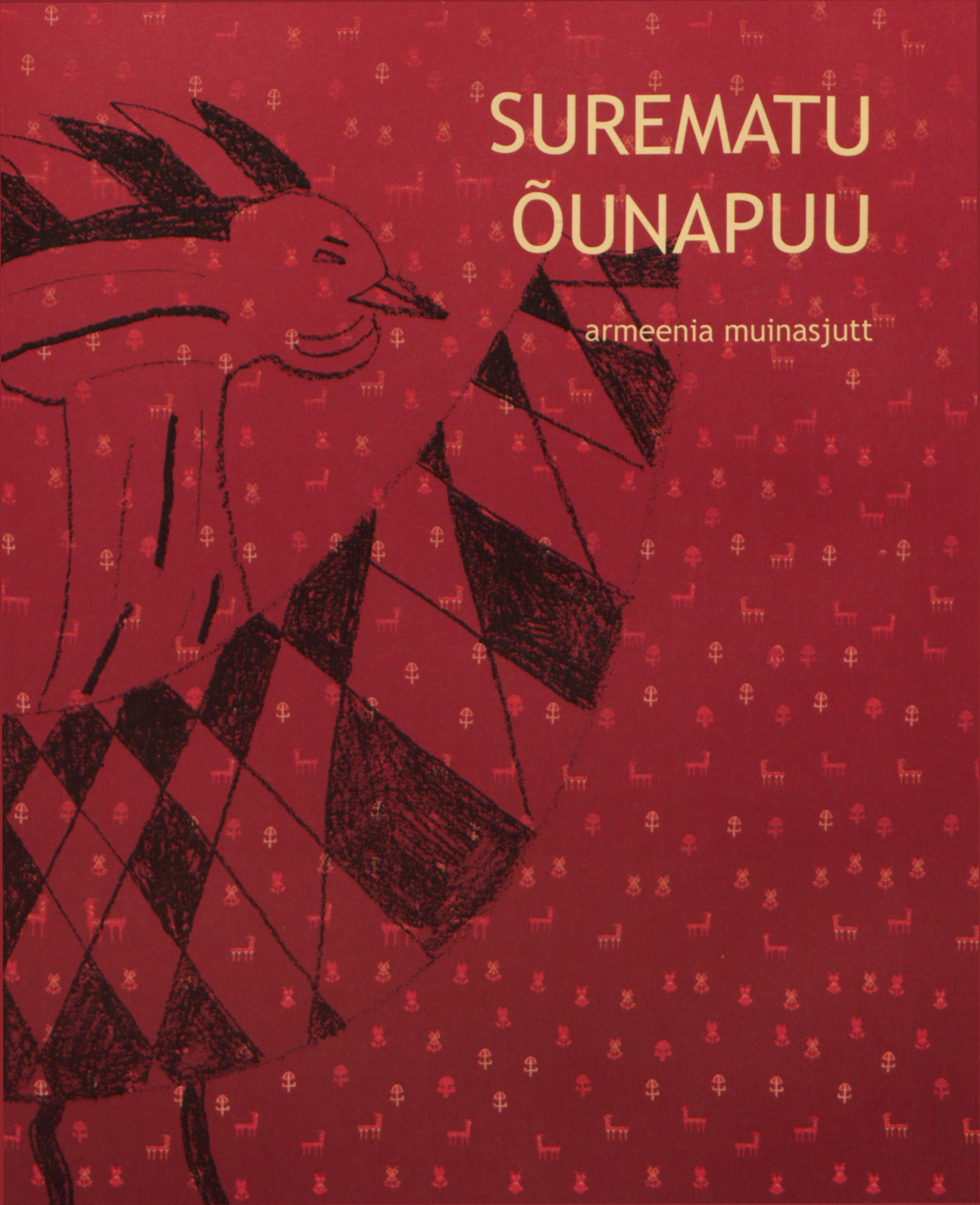

SUREMATU ÕUNAPUU

armeenia muinasjutt

Elas kord üks kuningas. Tal oli kolm poega. Kuninga õue peal oli suur aed ja selle keskel kasvas surematu õunapuu. Tegi kuningas, mis ta tegi, surematu õunapuu vilju tal süüa ei õnnestunud. Kuidas ka aednikud puud ei valvanud ega hoidnud, kui lähenes õunade küpsemise aeg, polnud puu otsas ainsatki õuna. Nii möödusid aastad.

Ühel päeval tuli kuninga juurde vanim poeg ja ütles isale:

“Oh, isa, las mina valvan sel aastal puud. Ehk suudan siis ka õunavarga kinni püüda.”

“Eks sa ise tea, poeg,” vastas isa, “kui suudad, siis püüa.”

Kui hakkas kätte jõudma õunte küpsemise aeg, võttis kuninga vanim poeg nooled ja vibu ning hakkas surematut õunapuud ööl ja päeval valvama.

Juba olidki õunad valmimas ja poeg enam öösel ei maganud. Kui aga koitis viimane hommik ning oli vaja noppida vilju, et need isale viia, hakkas poisil uni silma tikkuma. Kohe ilmus tema kõrvale deev*, kes asus puu ümber askeldama. Ta sõi õunad ära ja lahkus.

Poeg tegi silmad lahti, heitis puule pilgu ning nägi, et see on õuntest lage - polnud enam ühtegi õuna! Küll kurvastas poeg

ja tagus endale vastu põlvi, ent õunu polnud kusagil.

Poeg läks ning jutustas sellest isale.

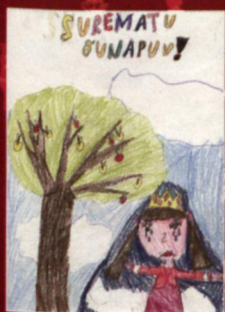
“Oi, isake,” ütles ta, “valvasin õunapuu juures kaua ega lasknud kedagi selle lähedale. Kui aga saabus õunte korjamise aeg, kleepis saatan öösel mu silmad kinni, ning kui ma üles tõusin, polnud puul enam ühtegi, mitte ainsatki õuna!”

Möödus veel üks aasta ja isa juurde tuli keskmine poeg. “Oi, isake,” ütles ta, “las ma lähen sel aastal ise valvama. Kes teab, ehk suudan õunavarga kinni püüda.” “Oh, pojake, eks sa ise tead,” vastas isa, “mine ja valva.”

Keskmine poeg võttis samuti nooled ja vibu ning läks õunapuu alla valvama. Poeg pidi veetma veel ühe öö, hommikul õunad noppima ja kuningale viima, ent koidikul vajus ta unne. Kohe ilmus tema kõrvale deev, kes askeldas ümber puu, sõi õunad ära ja lahkus. Poeg ärkas, heitis puule pilgu ja nägi tühjust - seal polnud mitte kui midagi alles. Tühjade kätega läks ta koju ning jutustas isale, et ei saanud õunavarast kätte.

Läks mööda veel üks aasta ja isa juurde tuli noorim poeg: “Oi, isake! Sel aastal lähen mina puud valvama.” “Oh pojake, käisid vanem vend ja keskmine vend puud valvamas. On sel mõtet, kui ka

*Deev - demon

sina lähed?” Kuid noorim poeg ei andnud alla ja lõpuks ütles isa: “Olgu, kui sa nii südamest soovid, siis valva pealegi sel aastal ise õunapuud.”

Noorim poeg võttis vibu ja nooled ning asus õunapuu varjus valvama. Möödus nädal, möödus teine. Õunte valmimiseni oli jäänud vaid veidi aega. Poeg lausus endamisi: “Las õunad veel küpseda ühe öö, siis valmivad rahun. Hommikul nopin ära ja viin isale.”

Uskuge mind – kogu öö ei lasknud poeg sõba silmale. Kui hommik hakkas saabuma, võttis noormees noa ning lõi endale sõrme haava. Haava peale riputas ta soola, et sõrm kipitaks ega laseks tal uinuda.

Siis hakkas päike tõusma ning korraga märkas noormees enda kõrval hiiglaslikku deevi õunu õgimas. Seda nähes tõmbas noormees vibu pingule ja lasi deevi pihta noole. Deev prantsataski puu otsast alla. Poeg sööstis haavatud deevi poole, et lasta tema pihta veel üks nool, kuid too kargas püsti ja põgenes. Noormees jooksis talle järele.

Põgenedes kukkus deev ühte kaevu. Noormees astus kaevule lähemale ja nägi, et sellel pole otsa ega äärt! Ta tegi kaevu juurde märgi ning naasis surematu õunapuu juurde. Poeg murdis puu küljest vilja ning viis selle isale.

Niipea kui isa õuna nägi, hüppas ta troonilt püsti, läks poja juurde ning suudles teda laubale. Poeg aga ütles: “Isake, asi pole selles, et õuna tõin, vaid selles, et deev on vaja ära tappa. Haavasin teda küll, kuid tal õnnestus siiski põgeneda. Sööstsin deevile järele ning nägin, kuidas ta kukkus sügavasse kaevu. Kaevu juurde tegin märgi. Las ma lähen koos vendadega, koos tapamegi deevi ära.” Kuningas vastas: “Minge, pojad. Hästi teete, kui deeviga ühele poole saate. Ei hakka ta siis enam igal aastal meie õunte kallal käima.”

Leppisid siis kolm venda omavahel kokku ja asusid teele. Kes teab, kui kaua nad läksid, kuid lõpuks jõudsid nad kaevuni. Lasid siis vanima venna nõoriga kaevu. Pooltel teel hüüdis too: “Oi, vennaksed! Ära põlen, ära küpsen! Tõmmake mind üles tagasi!”

Vennad tõstsid ta maa peale. Seejärel laskus keskmine vend kaevu. Ka tema jõudis poolele tee ja tegi siis häält: “Oi-oi, ära põlen, ära küpsen! Tõmmake mind üles tagasi!” Vennad tõmbasid ta maa peale. Seejärel sõnas noorim vend: “Kuidas ma ka ei karjuks, et põlen ja küpsen, teie sulgege kõrvad. Laske mind aga alla, kuni jõuan kaevu põhja.”

Lasti siis noorim poeg kaevu ja kui palju

ta ka ei karjunud: "Oi-oi, ära põlen, ära küpsen," sulgesid vennad oma kõrvad, kuni too jõudis kaevu põhja. "Vennad, pärale jõudsin," hõikas noorim vend, "tõmmake nõor tagasi! Ma jõudsin kohale ja lähen nüüd deevi otsima."

Poeg vaatas sinna-tänna ning nägi enda ees ust. Ta avas selle hääletult, läks vaikselt sisse ja nägi istumas üht tütarlast-huuri*, kes tegi käsitööd. Tema ees lebas kuldne kandik, kandikul aga olid kuldne rebane ja kuldne hagijas. Hagijas ajas rebast taga, püüdes teda kätte saada. Seitsmepäine deev oli pannud pea tüdruku põlvedele ning magas.

Ķetija Ķezbere, 13 a. -III koht
BROCENY KESKKOOL, Läti

Tüdruk ütles: "Noormees, ei vingerda siia madu ega lenda lind. Kuidas õnnestus sul siia tulla?"

"Sinu armastus tõi mu siia," vastas noormees.

"Olgu armastus sinuga," sõnas tütarlaps, "kuid kas sa ei karda, et seitsmepäine deev ärkab üles ja raiub su pisikesteks tükkideks?"

"Mida ma kartma peaksin? Tema pärast ma siia tulingi!" Nende sõnade juures paljastas noormees mõõga ning raius deevil kõik seitse pead ühe hoobiga otsast. Deev ütles: "Noormees, löö korra veel!" "Ema tõi mu ilmale üks kord," vastas noormees, "ja sindki ei löö ma rohkem." Seepeale heitis deev sealsamas hinge.

"Oi, noormees," ütles tütarlaps, "Kui sa oled nii vapper, siis lähed ehk ka selle deevi venna juurde. Ta on kõrvaltoas. Mu keskmine õde on tema juures vangis."

Noormees läks teise tuppa. Avas ukse ja nägi - toas istub vanemast õest veelgi kaunim tütarlapshuur, näputöö sõrmede vahel. Tema ees oli kuldne kandik ning kandiku peal tiirutasid kuldne kana ja kuldne kukk. Kaheteistpäine deev oli tüdrukule pea sülle pannud ja magas. Tüdruk ütles:

"Oi, noormees, kust sa tuled? Ei vingerda siia madu ega lenda lind. Kuidas õnnestus sinul siia tulla?"

“Sinu armastus tõi mu siia,”
vastas noormees.

“Olgu armastus sinuga. Kuid kas sa ei karda, et kui kaheteistpäine deev üles ärkab ja su tükkideks lõikab, ei jää sinust alles suuremat tükki kui su kõrv? Halasta endale ja lahku, kui veel jõuad. Kui deev üles tõuseb, on sinuga lõpp.”

“Tema pärast ma siia tulingi.
Mida ma kartma peaksin? Võitleme silm silma vastu.”

Nende sõnade juures haaras noormees mõõga ja raius deevil ühe hoobiga otsast kõik kaksteist pead. Deev aga ütles: “Noormees, löö veel korra!” “Ei,” vastas too, “rohkem ma ei löö, sest ka ema sünnitas mind üks kord.” Seepeale heitis deev sealsamas hinge.

Tüdruk ütles: “Kuule noormees, kui sa oled nii mehine, siis mine selle deevi venna juurde. Ta on kõrvaltoas. Mu noorem õde on samuti vangis.”

Noormees läks vanima deevi tuppa. Tegi ukse lahti ning nägi nii kaunist ja armsat tüdrukut, et seitse ööd ja päeva ei tahaks süüa ega juua, vaid ainult tema ilu imetleda. Tüdruk istus, käte vahel näputöö. Tema ees oli kuldne kandik, millel mängis kuldne rabakana oma kukega. Nad sädelesid nii, et tuppa sisenejal jäi hing kinni.

Aga kahekümnapäine deev oli pannud pea tüdruku põlvedele ja magas. Tüdruk ütles:

Ieva Salmane, 13 a. – III koht
BROCENY KESKKOOL, Läti

“Kuidas sa, surelik, siia sattusid? Ei vingerda siia madu ega lenda lind. Kuidas tihkasid sina tulla?”

“Sinu armastus tõi mu siia,” vastas noormees.

“Olgu armastus sinuga. Aga kas sa ei näe, et siin magab kahekümnepäine deev? Kui ta üles ärkab, pole sul pääsu. Halasta endale, uljaspea! Põgene ruttu, kuni veel saad!”

“Milleks põgeneda? Selleks ma siia ju tulingi, et ta tappa. Teda on üks ja mind on üks - mida peaksin veel kartma?”

Nende sõnade juures haaras noormees mõõga ja äigas deevile nii, et kõik kakskümmend pead lendasid ühekorraga otsast ja kukkusid sinnasamasse kõrvale maha. Deev sõnas:

“Noormees, löö veel üks kord!”

“Ei,” vastas too, “rohkem ma ei löö, sest ema tõi mu ilmale üks kord.” Seepeale heitis deev hinge.

Nähes noormehe vaprust, jooksis tütarlaps tema juurde ning embas teda. Ta ütles: “Ma olen sinu, sa oled minu.” Nad istusidki sinnasamasse ja hakkasid juttu puhuma.

Tüdruk jutustas: “Meid on kolm öde. Need deevid varastasid meid ära ja tõi siia. Palju aastaid piinlesime nende koletiste käes. Kui sina poleks meid

vabastanud, oleksime hukkunud.”

Noormees rääkis: “Meid on samuti kolm venda ja keegi meist pole abielus. Vanima õe võtab vanim vend, keskmise õe keskmine vend ja sina oled minu.”

Tüdruk andis aga poisile talismani:

“Hoia seda,” ütles ta. “Sel hetkel, kui vajad abi, löö vastu tulekivi. Siis on kõik kolm kuldset kandikut täies hiilguses sinu ees”.

Seejärel viis ta poisi hobusetalli:

“Näed sa neid kolme hobust? Üks on must, teine valge ja kolmas punane. Kisu igahelilt mõned karvad ja hoia neid enda ligi. See hobune, kelle karvad tulle pistad, seisab otsemaid su ees. Kui aga tahad, et ta lahuks, siis ta ka lahkub.”

Pärast seda sulges tüdruk ukse ja andis võtme poisile.

Seejärel läksid nad teiste ödede juurde, võtsid deevidelt nii palju varandust, kui jaksasid, ning tassisid selle kaevu äärde. Noormees karjus:

“Vennaksed, laske nõör alla! Tapsin kolm deevi ja võtsin neilt sõbralikult kõik, mis neil leidis! Lisaks leidsin kolm kaunist öde, just teie maitse järgi - igale vennale üks!” Vennaksed rõõmustasid väga, lasid nõöri alla ja tõstsid kõigepealt üles varanduse. Jäid veel tüdrukud ja noorim vend.

Alul sidus noormees nõöri ümber

vanima õe. "Vanim vend," ütles ta, "see on sulle. Tõmmake ta üles!" Vennad tõmbasid õe üles. Seejärel sidus ta nõõri ümber keskmise õe: "See aga on sulle, keskmine vend." Temagi tõmmati üles. Kaevu jäid vaid noorim õde ja kõige noorem vend.

Tüdruk ütles: "Mine sina esimesena." Noormees ajas vastu: "Ei, mine sina enne." Lõpuks, kui noormees ikkagi järele ei andnud, sõnas tüdruk: "Sa küll ei kuula mind, aga pane tähele - su vennad petavad sind. Kes teab, mis võib juhtuda, kuid ära sa kartma löö. Siin on üks allikas. Reede hommikul istu selle äärde ja jää ootama. Seal näed sa kolme lammast, kes tulevad allikast vett jooma. Üks on must, tema viskab su punase selga. Punane viskab su valge selga ja valge viib su valgesse maailma. Vaata vaid, et sa kohe valge selga ei hüppa, sest siis viskab ta su punase kukile, punane musta kukile ja must viib su pimedasse kuningriiki."

Vennaksed lasid nõõri alla. Noormees sidus noorimale õele nõõri ümber. "Aga see on mulle," hüüdis ta, "tõmmake ta üles, vennad!"

Vennad tõmbasid tüdruku üles ja nägid, et noorim õde on kõige kaunim. Nad arutasid isekeskis: "Meie noorim vend

tegi nii palju suuri tegusid. Nüüd võtab ta meie endi silme all omale kauneima tüdruku! Kuidas me küll niimoodi isa silme ette ilmume? Häbi on ju! Lõikame parem nõõri läbi ja jätame venna kaevu. Räägime isale, et meie tapsime kolm deevi ja tõime varanduse. Aga noorema venna, ütleme, söid deevide ära."

Niimoodi nad omavahel arutasid ja lasid nõõri kaevu. Vend sidus nõõri endale ümber. "Vennad," karjus ta, "tõmmake nüüd mind üles!"

Vennad tõmbasid natuke aega ja lõikasid siis nõõri läbi. Noorim poeg kukkus mürinal kaevu tagasi. Kaks venda korjasid kõik hea ja

Saskia Murumaa, 12 a. - I koht
VANALINNA HARIDUSKOLLEEGIUM, Eesti

parema kokku, võtsid kolm õde kaasa ning läksid oma isa linna.

“Mu pojad, kus on teie noorim vend?” küsis kuningas.

“Oh isake, ära räägi, deevide sõid ta ära. Kogu see varandus kuulus neile. Meie kaks tapsime nad ja tõime heaga ära kõik, mis neile kuulus.”

Ja vaene isa uskusi nende juttu.

Jätame nüüd kuninga ja vanemad vennad sinnapaika ning toome uudiseid noorima venna kohta, kes jäi üksinda kaevu. Noormees hulkus sinna-tänna, ent väljapääsu ei leidnud. Lõpuks meenusid talle noorima õe sõnad.

Reedel läks noormees allika juurde. Ta ootas natuke ja nägigi tulemas kolme lammast. Esimene oli must, teine valge ja kolmas punane. Kõik olid nii ilusad ja armsad, et hing jäi kinni. Lambad jõid vett ja asutasid end juba minekule, kui noormees ühele neist selga hüppas. Noormees tahtis hüpata musta selga, kuid ajas lambad sassi ning hüppas valge selga. Valge viskas ta punase selga, punane musta selga ja must heitis ta pimedasse kuningriiki.

Vaene noormees hulkus pimedas kuningriigis ringi ega leidnud kuskil asu. Lõpuks kohtas ta eidekest.

“Emake,” ütles ta, “ega sa külalisi ei oota?”

“Miks ei oota, pojake! Su saabumine on tuhandest tervitatud.”

Ja viiski eideke noormehe enda juurde. Vaesel poisil oli juba kolm päeva janu.

“Emake”, ütles ta, “anna mulle natuke vett. Juba kolm päeva on mul kurk kuiv.”

Eideke kandis talle anumas sogast vett. Vesi oli nii sogane, justkui polekski see vesi olnud. Noormees küsis: “Emake, miks on see vesi nii sogane?”

“Oh, pojake,” vastas eideke, “meie vesi on aastaringelt sogane. Kas me puhast vett enam üldse kunagi näeme? Meie allika juures istub üks seitsmepäine lohe ega lase veel voolata. Iga nädal viime talle söögiks ühe lapse ja ainult siis laseb ta veel natuke voolata, et rahvas janusse ei sureks. Homme ongi järg kuningatütrel käes. Tuleb ta viia lohe juurde, et vesi natuke voolaks.”

“Aga emake, kas te seda lohet ära tappa ei saa?”

“Oh, pojake, kuidas teda tappa? Ta hoiab kogu maad hirmu all. Kui palju ka kuningas temaga ei sõdi, ikka pole ta midagi saavutanud.”

Nii kui noormees hommikul silmad lahti tegi, nägi ta kohe, kuidas mustas kleidis kuningatütart lohele eineks viidi. Ta järgnes märkamatuks kuningatütrelle.

Lohe pani tähele, et sel päeval tuli ühe asemel kaks hingelist. Ta rõõmustas ja valmistus mõlemat korraga alla kugistama. Kuid noormees haaras lohele lähenedes mõõga ja raius ühe ropsuga maha kõik tema seitse pead.

“Noormees, löö veel üks kord!” tegi lohe veel häält.

“Ei,” vastas noormees, “ema tõi mu ilmale üks kord, mitte kaks korda.”

Üleni verine lohe vajus allika kõrvale pikali ja heitis hinge. Sel hetkel muutus allikavesi puhtaks. Rahvas hingas vabalt, jõi vett ja juubeldas. Kuningatütar jooksis õnnelikult koju ning jutustas emale ja isale, et üks võõras noormees tappis lohe ja vabastas ta.

“Kui sa näeksid seda noormeest, kas tunneksid ta näo järgi ära?” küsis kuningas.

“Kui näeksin, siis muidugi tunneksin,” vastas tüdruk.

Kuningas käskis kõigil alamatel õukonna ette koguneda.

“Olgu, vaata nüüd,” ütles ta tüdrukule, “vaata, kas tunned poisi ära.”

Tüdruk vaatas ringi ja tundiski poisi kohe ära.

“Seal, seal on see noormees!” hüüdis ta isale.

Kuningas käskis oma vesiiridel

poisi enda juurde tuua. Vesiirid töidki ta kuninga ette.

“Noormees, ütle, mida su hing ihaldab. Annan sulle kõik,” rääkis kuningas.

“Soovin kuningale pikka iga. Ma ei vaja midagi. Vii mind ainult tagasi valgesse maailma,” ütles noormees.

“Valgesse maailma on sind raske viia, pojake. See pole minu võimuses. Kuid ühes metsas, ühe puu otsas elab Smaragdtuvi. Kui keegi üldse suudab sind valgesse maailma viia, siis ainult tema ja ei keegi muu. Juba mitu aastat käib tuvi minu juures kaeblemas: “Oh mind õnnetut! Igal aastal sünnitan pojad, aga siis tuleb üks lohe ja sööb kõik mu pojad ära.” Mine ja valva selle puu juures ning kui lohe tuleb poegi sööma, siis tapa ta ära. Kui Smaragdtuvi näeb su heategu ja küsib, mida sa soovid, siis vasta sina, et ei soovi midagi. Viigu ta sind vaid valgesse maailma. Sel hetkel tõstab ta su oma tiibadele ja viibki kohale.”

Noormees tänas kuningat hüva nõu eest ja läks metsa. Ta otsis ja lõpuks leidiski puu üles. Seejärel istus ta puu varju ning jäi ootama lohe saabumist.

Natuke hiljem ta nägigi, kuidas üks hiigelsuur lohe suundub puu otsa Smaragdtuvi poegi sööma. Noormees haaras mõõga, tappis lohe, lõi ta pisikesteks

tükkideks ja viskas tükid poegadele söögiks. Ise tundis ta end väga väsinult, heitis puu alla pikali ja jäi magama.

Kusagilt ilmus välja Smaragdtuvi ja nägi, et keegi lesib puu all ja magab.

“Oi-oi,” karjus ta, “see ongi see, kes mu poegi sööb!”

Smaragdtuvi viskus noormehe peale, et ta tükkideks rebida. Pojad aga peatasid ta ja jutustasid, kuidas too päästis nad lohe küüsisist. Seepeale laotas Smaragdtuvi noormehe peale oma tiivad, et too saaks tiibade varjus rahulikult magada.

Noormees ärkas ja nägi, et Smaragdtuvi on ta oma tiibadega kinni katnud.

“Surelik,” ütles Smaragdtuvi, “ütle, mida sa soovid ja ma annan sulle kõik. Sina tegid mulle heateo, las nüüd mina tasun sullegi heaga.”

“Ma ei soovi sinult mitte midagi, Smaragdtuvi,” vastas noormees. “Vii mind vaid tagasi valgesse maailma.”

“Kahju, et kohtasid mind nüüd, kui olen juba vanaks jäänud. Varem oli mulle kellegi valgesse maailma viimine nagu mäng ja tants. Kuid mis teha, kuigi olen vana, pole teist teed. Niimoodi maksan ma su heateo eest. Mine küsi kuningalt nelikümmend nahklähkrit vett ja nelikümmend rasvast lambatalle. Siis ehk viin su kuidagi valgesse maailma.”

Noormees küsis kuningalt nelikümmend nahklähkrit vett ja nelikümmend rasvast lambatalle. Ta tõi kõik selle Smaragdtuvile.

“Istu nüüd mulle selga,” ütles Smaragdtuvi. “Need nelikümmend nahklähkrit vett ja nelikümmend rasvast lambatalle pane mulle samuti selga. Kui ütlen “Bu!”, siis viska mulle nahklähkrit vett. Kui ütlen “Khi!”, siis viska mulle rasvane lambatall. Nii kaua viskadki, kuni jõuame valgesse maailma.”

Noormees istus Smaragdtuvile selga, võttis nelikümmend veelähkrit ja nelikümmend rasvast lambatalle. Kui Smaragdtuvi ütles “Bu!”, viskas noormees talle vett. Ütles Smaragdtuvi “Khi!”, viskas noormees talle rasvase lambatalle. Niimoodi jõudsidki nad valgesse maailma. Seal lasi Smaragdtuvi noormehe maa peale, ise aga naasis pimedasse kuningriiki.

Noormees suundus isa linna. Kes teab, kui kaua ta kõndis, kuid lõpuks kohtas ta üht karjust.

“Tere, vend karjane,” ütles ta.

“Tere, kuninga veri,” vastas karjus.

Noormees ütles: “Mida tahad sa selle eest, et veristaksid mulle ühe oma lamba?”

“Mida annad, seda annad. Mis võin veel öelda?”

Karjane tõi ühe oma lamba. Noormees võttis endale lamba mao, karjusele aga jättis liha.

“Vend karjus,” ütles ta, “vahetame riided ka ära. Anna sina mulle oma riided ja mina annan sulle enda omad.”

Karjus võttis oma katkised hilbud rõõmuga seljast ning sai noormehe kenad riided asemele. Poiss omakorda pani karjuse hilbud selga, andis talle palju raha ja jätkas jälle oma teed.

Kes teab, kui kaua ta niimoodi kõndis, kuid viimaks jõudis ta oma isa linnani. Seal võttis ta välja lamba mao ja tõmbas selle endale pähe, et näha välja nagu kiilaspea. Just niimoodi sisenes ta oma isa linna. Ta jõudis turule, käis lettide vahel ringi ning silmitses kaupu. Lõpuks lähenes ta kuninga juveliirile. Ta peatus pikalt juveelimeistri pingi juures. Too küsis:

“Hei, kiilaspea, mida sa soovid? Kes sa oled? Ja mida sa siinkandis teed?”

“Ei midagi, meister. Olen orb. Tulin siia, et kellegi juures mingit käsitööd õppida. Ehk teenin lõpuks minagi välja oma leivatüki.”

“Tuled sa mulle õpilaseks?”

“Miks ei tule, armas õpetaja, suudlen su kättki.”

Ja kuninga juveliir võttis kiilaspea omale õpipoisiks.

Lähme toome nüüd uudiseid noormehe vendadelt.

Kui vanemad vennad rääkisid kuningale, et deevide sõid tema noorima poja ära, jäi too neid alguses uskuma. Ent siis tekkis kuningal kahtlus, et ta pojad tegid noorema vennaga kurja nalja ning räägivad nüüd, et deevide panid tolle nahka.

Kuningas saatis ühe mehe laia maailma, et too uuriks, mis on saanud tema noorimast pojast. Aga vanematel vendadel keelas ta seni abielluda, kuni nooremat venda pole üles leitud.

Möödus aasta, möödus kaks. Möödus kolmaski aasta. Ent kuningapoega ei leitud.

Lõpuks tulid kuninga juurde vesiirid ja ütlesid: “Pikka iga kuningale! Kui kaua ei lase sa veel oma poegadel abielluda? Kahju on neist. Juba kolm aastat on möödas. Mida rahvas arvab? See häbistab su nime.”

“Olgu,” ütles kuningas, “las abielluvad.”

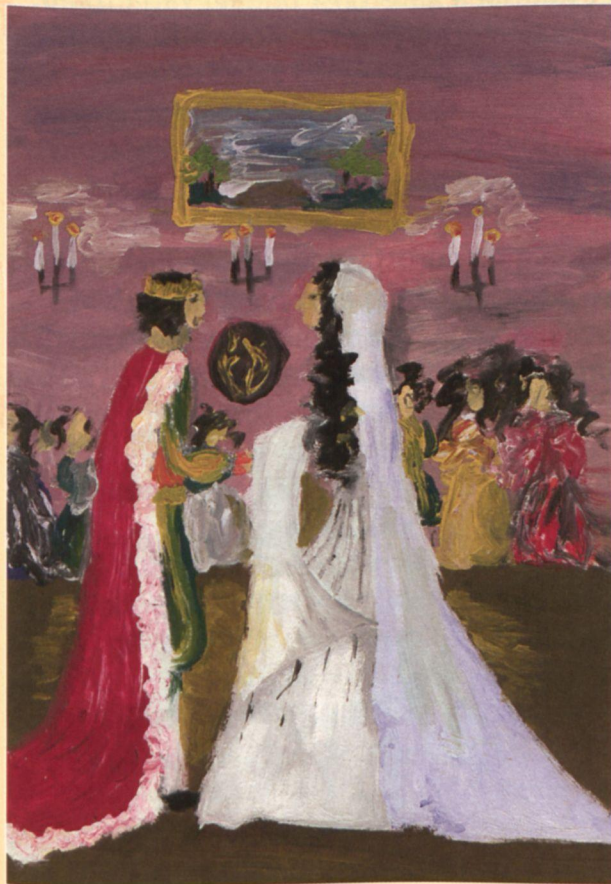
Ja panigi kuningas nad paari. Vanim poeg võttis vanima ja keskmine poeg keskmise õe. Aga noorim õde jäi üksi. Pärast pulmi kutsus kuningas ta enda juurde ja päris:

“Tütreste, ütle, keda sooviksid endale meheks? Näe, su peigmees on juba nii kaua kadunud. Küllap on su saatus selline. Kes

teab, mis õnnetus on temaga juhtunud. Ei tea, kas ta üldse tagasi tuleb, kuid sinust on mul kahju. Juba kolm aastat istud sa

leva Ozola, 13 a. - I koht
BROCENY KESKKOOL, Läti

tema pärast mõrsjana. Ütle mulle, keda su süda soovib. Sellega panen su ka paari.”

“Soovin kuningale pikka iga,” vastas tüdruk, “kellega tahad paari panna, sellega pane. Olen kõigega nõus.”

“Tahad sa mu vesiiri poega?”

“Kuidas ütled, kuningas, olgu sul pikk iga. Paku, keda tahad, olen kõigega nõus.”

“Kui oled kõigega nõus, siis annan su naiseks oma vesiiri pojale.”

“Olgu, las jääda vesiiri poeg ja las olla kuningal pikk elu. Kuid palun sult kolme asja. Enne, kui neid ei tooda, ei lähe ma ka tanu alla.”

“Täidan kõik su soovid. Vaatame siis, mida sa ihaldad.”

“Pikka iga kuningale! Palun sinult kolme kuldset kandikut. Ühel mängib rabakana oma kukega ja nende suled sädelevad. Teisel on kuldne kana ja kuldne kukk. Aga kolmandal on kuldne hagijas, kes ajab taga kuldset rebast. Olgu pikk iga kuningal. Sellised on mu kolm soovi.”

“Hästi, tütreke, see on lihtne. Kohe kutsun oma juveliiri ja lasen tal need valmistada.”

Kuningas lasi kutsuda juveelimeistri ja käskis tal valmistada kolm tüdruku soovitud kandikut.

“Kui ei valmista,” ütles ta, “siis tea, et lasen sul pea otsast raiuda.”

“Pikka iga kuningale,” vastas juveliir,

“anna mulle üks kuu aega. Panen pea tööle, ja kui ma kandikuid ei valmista, siis täitugu su tahtmine.”

“Hästi, annan sulle kuu aega. Mine ja nuputa.” Juveliir naasis kurval ilmel koju.

“Hei, meister, mis lahti? Miks oled nii kurb?” küsis kiilaspea.

“Kao mu silmist, kiilaspea,” vihasas juveelimeister, “ei tea sina minu valu.”

Ja mida ka kiilaspea ei teinud, ikka ei jutustanud juveliir talle oma murest.

Juveliir tõusis ja läks oma töökotta. Mõtles, mis ta mõtles, ehitas, mis ta ehitas, aga ikka ei tulnud tal midagi välja. Ja kuu lõpuni oli jäänud vaid viis päeva.

Ühel päeval tuli kiilaspea juveliiri juurde ning küsis:

“Meister, armas meister, räägi ära, mille üle sa niimoodi mõtled? Sul on vist mingi põhjus?”

Ja kui kiilaspea oli väga kaua peale käinud, jutustaski juveliir talle lõpuks kuninga soovidest.

“Hästi. Mis see siis ära ei ole, meister, et sa nii oma pead vaevad?” ütles kiilaspea. “Tahad, teen need täna valmis? Too mulle üks kott suurte pähklitega ja teine kott väikeste pähklitega, et saaksin neid valmistamise ajal närida. Täna öö veedan ma töökojas.

Tule hommikul, siis näed sa kõiki kolme kandikut.”

Ütleme ausalt - ega juveliir uskunud, et kiilaspea kätetööst midagi välja tuleb, kuid ta mõtles ometi: “Kõik võib juhtuda. Las püüab. Äkki teebki valmis.”

Juveelimeister tõi talle ühe koti suuri pähkleid ja teise koti väikseid. Kiilaspea võttis need vastu, juveelimeister aga sulges ukse ja lahkus.

Terve öö purustas kiilaspea pähkleid ja sõi neid. Kui aga päike hakkas tõusma, otsis ta välja talismani ning samal hetkel olidki kõik kolm kandikut täies hiilguses tema ees.

Marius Vaivada, 13 a. - eriauhind

KURŠENAI LAURYNAS IVINSKISE GÜMNAASIUM, Leedu

Vaene juveelimeister hulkus öö otsa ümber töökoja ning ootas kiilaspea hüüdu, et võiks ukse riivist avada.

“Meister!” hüüdiski kiilaspea. “Tee uks lahti! Kõik kolm kandikut, nagu kuningas soovis, on valmis!”

Juveelimeister avas õnnelikult töökoja ukse. Ta nägi kuldseid kandikuid ja pidi suurest rõõmust aru kaotama.

Meister sööstis kiilaspea juurde ja suudles teda laubale.

“Tubli oled, kiilaspea,” ütles ta, “tubli oled. Kuid miks ei rääkinud sa kohe oma andest? Ma vaevlesin nii kaua ega suutnud välja mõelda, mida peaksin tegema. Mõtlesingi juba, et kuningas raiub mul pea otsast. Aga nüüd, kes teab, ehk annab isegi palju raha.”

Sel hetkel saigi kuu aega täis.

Juveelimeister võttis kolm kandikut ja viis need kuninga õuele. Kuningas üllatus väga. Ta käskis meistrile riigikassast palju raha anda ja lasi juveliiril lahkuda.

Pärast seda kutsus ta enda juurde tüdruku. “Tütrecke,” ütles ta, “kas need on kandikud, mida sa soovisid?”

Kui tüdruk kandikuid nägi, hammustas ta endale sõrme. Ta ütles endamisi: “Paistab, et mu peigmees pole enam kaugel, sest peale tema poleks keegi suutnud neid kandikuid valmis teha.” Seepeale hakkas

tüdruku südamel natuke kergem.

Kuningas lasi tüdrukul kihluda ja kahe päeva pärast pididki olema pulmad. Pärast kihlumist mängis värske peig oma sõpradega lossi ees hobuste võiduajamist.

Jätame mängijad sinnapaika ja toome uudiseid meie kiilaspealt.

Kihluspäeval läks kiilaspea aasale, et tuua sealt seljatäis puid. Kui ta aga aasale jõudis, pistis ta tulle punased karvad ja punane hobune seisiski täies hiilguses tema ees. Kiilaspea võttis peast lamba mao, vahetas riided, istus hobuse selga ja ratsutas võidusõitjate juurde.

Keegi poleks suutnud kuningapoja hobusega sammu pidada - ta hüppas ja vallatles, justkui mängiks taevatähtedega. Sõitis siis kuningapoeg paar korda üle väljaku ja kõik mängijad jooksid platsilt minema. Kellele aga punane hobune järele jõudis, see ka samal hetkel maha kukkus.

Kuningale viidi uudis - kusagilt ilmus punane ratsanik, kes ühines mängijatega. Kellele ta järele jõuab, see ka hobuse seljast uperkuuti lendab. Kuningas mõtles: “Lähen vaatan, mis ratsanik see selline on, et suudab meil selliseid tükke korda saata.”

Kuningat nähes astus noormees hobuse seljast maha ning läks ja suudles kuninga kätt.

“Mis mees sa oled?” küsis kuningas.
Noormees istus sinna samasse ja jutustas
kuningale kõigest, mis temaga sündis.
“Timukad!” karjus kuningas.
Timukad lähenesid ja küsisid:
“Pikka iga kuningale, mida käsidad?”
“Tooge kohe mu kaks poega siia ja raiuge
neil pead otsast!”
Sel hetkel langes noorim poeg kuninga
ette põlvili ning palus ja anus:
“Pole midagi, isake,” ütles ta, “minu
pärast pead sa mu vendadele elu
kinkima. Nemad minu reetsid, kuid

mina neid ei reeda.”

“Olgu,” ütles kuningas. “Kui sina palud,
siis kingin neile elu.”

Kuningas tõusis troonilt ja lasi noorimal
pojal sellele istuda. Aga kosjasobitaja
pani samal hetkel noormehe ja neiu paari.
Pulmad kestsid seitse päeva ja seitse
ööd. Kuidas mängisid dap ja zurna*! Oh,
mis elu, milline pidu, et ei
suuda arvestustki pidada!

Nad elasid oma elu unistuste järgi, täitke
teiegi oma unistused.

*Dap ja zurna - rahvapillid

Eva Johanna Mallene, 9 a. - II koht
VANALINNA HARIDUSKOLLEEGIUM, Eesti

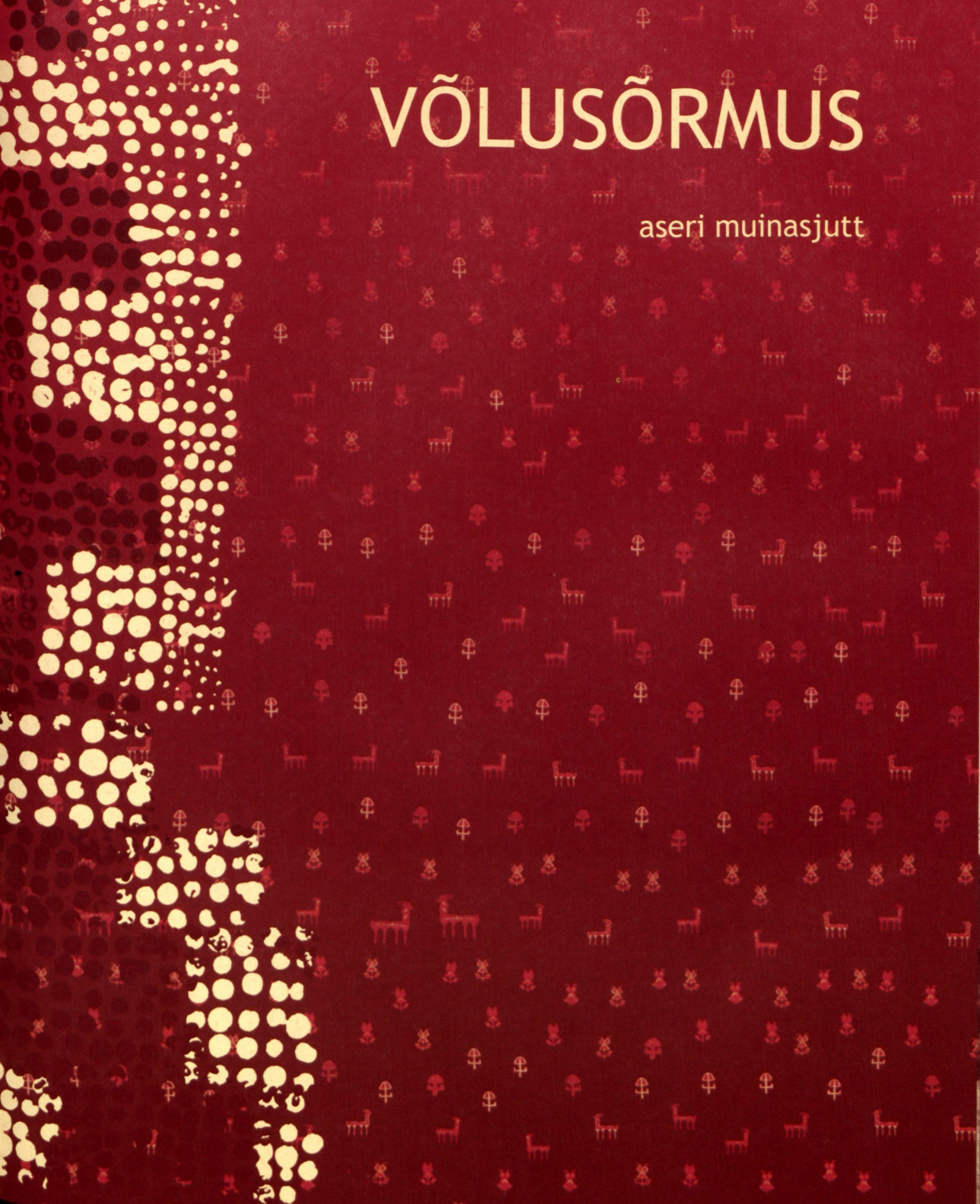

VÕLUSÕRMUS

aseri muinasjutt

Kord oli, kord ei olnud, Jumalaga võrdsed keegi polnud. Vanaemal oli kiilaspäine lapselaps. Nad elasid vaesuses. Vanaeit ketras iga päev ühe lõngakera ja andis lapselapsele, et ta selle turul maha müüks ning saadud raha eest ostaks leiba ja sibulat. Ühel päeval ketras vanaeit jälle lõngakera ning andis Kiilaspeale, et see leiba ostaks. Kiilaspea võttis lõngakera ja läks turule. Keset teed nägi poiss hulka inimesi, kes suurte nuiade ning lärmiga üht koera peksid. Vaene koer jooksis aina vingudes kord siia, kord sinna, ning keegi ei kaitsnud teda. Kiilaspea halastas koerale, astus rahvahulga ette ja ütles:

“Hei, rahvas, mida see Jumala koer on teile teinud, et tahate teda tappa? Mida te tema tapmisega saavutate, võtke parem see lõngakera ja andke koer mulle.”

Rahvas võttis lõngakera ja andis koera Kiilaspeale. Kiilaspea tuli koeraga koju tagasi. Väravast sisse astudes nägi vanaema, et Kiilaspea tuleb leivata, kuid tema järel longib kutsikas. Vanaeit küsis:

“Poju, miks sa pole leiba ostnud?”

Kiilaspea vastas:

“Vanaema, tee peal nägin, et hulk inimesi tahavad seda vaest koera tappa, mul hakkas temast kahju. Andsin lõngakera ja vastutasuks saingi koera.”

Eit nägi, et tema kurjustamisest pole kasu ning vaikis abitult. Natukese aja pärast, kui viha möödus, ketras eit uue lõngakera, andis Kiilaspeale ning hoiatas: “Kui seekord ilma leivata tagasi tuled, siis ma sulle ei halasta.” Kiilaspea võttis sõnatult lõngakera ja läks turule. Turul nägi, et inimesed peksavad üht kassi. Kiilaspea astus jälle rahva ette ja küsis: “Milles see vaene kass süüdi on, et tahate teda tappa?” Öeldi, et ta varastas lihunikult liha.

Seejärel ütles Kiilaspea:

“Kui te oleksite näljased, varastaksite ise ka! Võtke see lõngakera ja andke kass mulle.”

Rahvas võttis lõngakera ja andis kassi poisile. Kiilaspea tuli kassiga koju. Vanaeit nägi, et Kiilaspea tuleb, aga leiva asemel on tal süles kass. Eit avas suu ja pani silmad kinni, avas silmad ja pani suu kinni; viskas Kiilaspead kõigi kivide ja mullakamakatega, mis kätte sai ja kurjustas: “Sa saamatu, me ei leia söögiks tükki leibagi, sina aga tood koju koera ja kassi.” Kiilaspea sai aru, et eit räägib tõtt, tunnistas oma süüd ja lubas, et enam ei too ühtki looma koju. Eit andis urisedes Kiilaspeale veel ühe lõngakera ja ütles: “Kui seekord ka leiba ei too, ära parem koju tulegi.” Kiilaspea läks turule, müüs lõngakera ja ostis leiba.

Õhtul enne magamaminekut sõid vanaema ja lapselaps toodud leiba ning andsid natuke ka koerale ja kassile.

Kiilaspea mõtles voodis: "Olgu, ma tõin koera ja kassi, aga meil pole endilgi midagi süüa, mis siis veel neile anda." Järsku tuli ta pähe hea mõte: "Hommikul lähen koos koera ja kassiga metsa, äkki leiavad sealt mõne jänese või varblase, keda süüa." Selle mõttega Kiilaspea uinus ja hommikul läkski ta koera ja kassiga metsa. Käis ja kõndis väsitavalt pikka teed, kuni jõudis ühe mäe tippu. Kiilaspea nägi, et ühe koopa ees on kolm kükloopi. Need olid nii suured ja kohmakad, et vaataja süda jääb neid nähes seisma; kõrvad on nagu suured lavašid, hambad nagu elevandi kihvad; hingates liiguvad ninasõõrmed nagu sepalõõts; varbaküüned on nagu adra sahad, mis maad künnavad. Kükloobid kaklesid üksteise sabadest kinni hoides. Kiilaspea kartis ja tahtis ära joosta, aga koer haukus ning kükloobid püüdsid Kiilaspea kinni. Kiilaspea ei osanud hirmust midagi teha.

Kükloopidest vanim ütles:

"Hei, inimolend, ära karda, lepita meid omavahel, sinuga pole meil mingit tegemist."

Kiilaspea küsis:

"Miks te kaklete?"

Teine kükloop vastas:

"Meie, kolm kükloopi, leidsime kaks asja. Üks on püha Süleymani* lendav vaip, teine tema võlusõrmus. Kui vaiba peal istuda ja öelda "püha Süleymani nimel vii mind sinna," kohe viib; võlusõrmus aga täidab kõik soovid. Meie kolmekesi ei saa neid kahte asja jagatud."

Kiilaspea mõtles, et nüüd tuleb kükloopide käest põgenemiseks üks hea plaan välja mõelda, ja ütles:

"Mu vennad kükloobid, jätke need asjad pigem minu juurde. Mina aga veeretan

*Püha Saalomon

Laura Grigénaitė, 13 a.- III koht

JONAVA RAIMUNDAS SAMULEVIČIUSE PÕHIKOOL,
Leedu

mäest alla ühe kivi. Teie jookske sellele kivile järele, kes esimesena tagasi jõuab, saab lendava vaiba, teisena jõudnu saab võlusõrmuse ja kolmas peab oma saatusega leppima.”

Kükloobid olid nõus ja mõtlesid, et väga hea, kolmas sööb Kiilaspea ära.

Kiilaspea veeretask ühe suure kivi mäest alla. Kükloobid hakkasid kivile järele jooksma. Kui kükloobid olid natuke maad jooksnud, pani Kiilaspea võlusõrmuse sõrme, istus koos koera ja kassiga vaiba peale ning ütles:

“Hei, lendav vaip, püha Süleymani nimel, vii meid otse koju.”

Vaip tõusis lendu. Lennates nägi Kiilaspea, et all on meri. Talle tuli meelde, et koer ja kass on hommikust peale söömata, lisaks sellele polnud ka vanaemal kodus midagi süüa. “Oleks väga hea, kui saaksin mere ääres peatuda ja natuke kala püüda,” mõtles ta vaikselt ja käskis vaipa:

“Hei, lendav vaip, püha Süleymani nimel, vii meid alla maa peale, et natuke kala püüda.”

Lendav vaip viis nad kohe alla. Kiilaspea võttis võlusõrmuse sõrmest ja ütles:

“Hei, võlusõrmus, püha Süleymani nimel, too meile paar kala.”

Kui sõna polnud veel Kiilaspea suust kukkunud, tuli veest välja suur emakala

koos oma kahe lapsega ja ütles Kiilaspeale:

“Mul on ainult kaks last, võtke, ka need kingin teile.”

Kiilaspea võttis kalad vastu ja läks hagu korjama, süütas suure lõkke ja küpsetas ühe kala. Andis küpsetatud kalast koerale ja kassile, aga nemad ei söönud. Kiilaspea püüdis veelkord, aga tulutult. Lõpuks ta vihastas ja hakkas neid noomima:

“Jumala loomad, miks te olete nii tänamatud? Sööge nüüd ometi!”

Järsku hakkas koer rääkima:

“Meie, vennas, pole sugugi tänamatud, aga meie südametunnistus ei luba seda kala süüa. Emakalal oli ainult kaks last. Ta kinkis mõlemad sulle, aga sa oleksid pidanud ühe tagasi andma. Seda sa ei teinud. Küll sa veel kahetsed seda. Emakala jälgib veel praegugi pilguga oma lapsi, sellepärast me ei söögi.”

Kiilaspea sai aru, et oli teinud suure vea, aga juba oli hilja. Nagu öeldud “tagantjärele tarkus ei too kasu”. Mõtteisse süvenenult läks ta mere äärde käsi pesema. Käsi loputades libises võlusõrmus sõrmest ja kadus vette. Kiilaspea otsis igalt poolt, aga ei leidnud. Lõpuks läks ta raske südamega koju. Kuna kodu oli lähedal, ei kasutanud ta lendavat vaipa, vaid keeras vaiba rulli ja võttis kaenlasse.

Koer ja kass olid ka väga rusutud ning lohutasid Kiilaspead:

“Vennake, mine sa koju, me vaatame natuke ringi, ehk leiame võlusõrmuse.”

Kiilaspea läks koju, koer ja kass jäid mere äärde. Järsku nad nägid, et üks vana kalur tuli kalu püüdma. Vanamees püüdis võrku ühe suure kala. Vanamees tahtis kala välja tõmmata, aga ei jaksanud.

Koer ja kass läksid talle appi.

Koos tõmmati võrk välja. Vanamees tahtis koerale ja kassile tänutäheks midagi head teha ning andis kala sisikonna neile. Koer ja kass hakkasid sööma. Järsku nad nägid, et võlusõrmus on kala sisikonnas. Nad võtsid võlusõrmuse välja ja viisid Kiilaspeale. Kiilaspea rõõmustas võlusõrmust nähes väga, tegi koerale ja kassile pai ning andis palju süüa. Kiilaspea oli enneolematult heas tujus ning ütles oma vanaemale:

“Vanaema, ütle mulle, kes on maailma ilusaim tütarlaps!”

Eit küsis:

“Poju, miks sa seda küsid?”

Kiilaspea vastas:

“Võtan endale naiseks.”

Eit ütles:

“Istu vagusi, pojake. Sa oled kiilaspea, sul pole endalgi magamiseks tekki ega patja. Ainult padišahhidel on ilusad

tütred, aga nemad ei annaks kindlasti oma tütreid sulle.”

Kiilaspea sõnas:

“Ära sa selle pärast muretse, ütle, kelle tütar on kõige kaunim?”

Eit vastas:

“Poju, ma olen kuulnud, et kõige kaunim tütarlaps on India padišahhi noorem tütar, aga ta on kihlatud.”

Kiilaspea ütles:

“Pole viga, ma toon ta ära.”

Kiilaspea tõusis varahommikul, pani võlusõrmuse keele alla ning palus:

“Hei, võlusõrmus, püha Süleymani nimel, ma tahan ühte paleed, mille seinad on hõbedast ja kullast ning nii kõrged, et katus ulatub pilvedeni.”

Suure müraga sai valmis palee, mis oli ilusam kui Kiilaspea oskas soovida. Kiilaspea vanaema oli sellest jahmunud.

Kiilaspea ütles:

“Vanaema, palee on valmis, nüüd aga lähen tütarlapse järele.”

Kiilaspea istus vaibale ja käskis:

“Hei, lendav vaip, püha Süleymani nimel, vii mind India padišahhi maale.”

Kohe tõusis vaip lendu ja viis Kiilaspea Indiasse ning maandus otse padišahhi palee ees. Just sel hetkel vaatas padišahhi noorem tütar aknast välja. Kui Kiilaspea tütarlast nägi, võttis ta

ennast jõuga kokku, muidu oleks mõistus peast lennanud. Ütles kohe:

“Täpselt see kaunitar, keda ma otsin.”

Kohe pani ta võlusõrmuse keele alla ning palus:

“Võlusõrmus, ma tahan, et see padišahhi kaunis tütar oleks hetkega siin minu kõrval vaiba peal.”

Kui tütarlaps oli vaiba peal, ütles poiss:

“Hei, lendav vaip, püha Süleymani nimel, vii meid koju.”

Vaip tõusis lendu ja viis nad silmapilkselt hõbedast ja kullast seintega paleesse. Tütarlaps nägi, et see palee on nii ilus, et tema isa ei saaks sellisest unistadagi.

Ühesõnaga, elagu nad siin oma elu, meie aga vaatame, mida tegi India padišahh.

Ühel päeval sai India padišahh teada, et ta noorem tütar on kadunud. Ta lasi kõikjalt otsida, aga ühtki vastust ei tulnud. Lõpuks kutsus padišahh peavesiiri enda juurde ja ütles:

“Vesiir, minu tütre jäljetu kadumine piinab mu südant ja ma ei suuda enam kannatada, palun sind, anna mulle nõu.”

Vesiir ütles:

“Mu isand, juba mitu päeva mõtlen ma sellest, olen enda juurde kutsunud igasuguseid nõidu, aga keegi ei ole midagi tarka öelnud. Ainult üks nõidadest ütles, et tütarlapse on ära viinud keegi

Kiilaspea ning ta hoiab Teie tütart hõbedast ja kullast seintega palees. Nüüd on mu ainsaks lootuseks üks nõiamoor, kes võib meile mingitki uudist tuua.”

Padišahhi käsul toodigi see nõiamoor kohe kohale. Padišahh nägi, et ta on nii inetu, et nõida nähes põgeneks igaüks ta eest: kõõrdsilmne, küürakas ja kõvera suuga.

Padišahh ütles:

“Vesiir, see nõid on ju sant, ma ei usu, et ta saab meid aidata.”

Moor aga lausus:

“Hei, padišahh, sa ära vaata mu välimust, pigem hinda mu oskusi. Ütle, milleks oled mind kutsunud!”

Padišahh ütles:

“Moor, mu tütar on kadunud. Olen igalt poolt otsida lasknud, kuid seni pole teda suudetud leida. Kui sa ta leiad, annan sulle mida iganes ihaldad.”

Moor ütles naeratades:

“Kas see ongi kõik?”

Padišahh ütles:

“Kas seda on vähe?”

Moor vastas:

“See on minu jaoks nagu tilga vee joomine. Kui tahad, võin ma sinu tütre kas või täna üles leida, aga sa pead mu teene eest vääriliselt tasuma.”

Padišahh andis moorile peotäie kulda.

Moori silmad läksid kulda nähes suureks

kui hiiri püüdva kassi silmad. Kohe lendas ta lossist välja nagu tuul. Padišahh ja vesiir märkasid, et sant nõiamoor sammus nii kiiresti kui toonekurg. Moor tuli koju ja istus savikannu, savikann lendas kohe mürisedes taeva seitsmendale kihile. Moor nägi taevas ringi vaadates kaugel paleed, mis õigupoolest ei meenutanudki paleed, vaid kõikjale kiiri laotavat päikest. Nõid juhatas savikannu sinna poole, maandus linna ääres varemete juures, väljus savikannust ja hakkas end sättima; ühes käes kepp, teises palvehelmed, läks ta palee ette. Nõid luuras seni, kuni märkas lehtlas padišahhi tütart. Moor hiilis lehtlale lähemale, komistas tütarlapse tähelepanu võitmiseks, kukkus ning hakkas petlikult hädaldama.

Tütarlapsel hakkas nõiamoorist kahju, ta käskis sulastel moori tuppa enda juurde kutsuda ja talle süüa anda. Sulased tõidki moori tütarlapse juurde. Just seda moor sooviski: tütarlapse juurde pääseda.

Kui tütarlaps moori nägi, küsis ta:
"Kuhu sa pidid minema,
miks sa kukkusid?"

Moor ütles palvehelmeid keerates tütarlapsele:

"Oi, kulla tütarlaps, sa oled nii ilus, justkui padišahhi tütargi. Ma olen vaene vanake, mul pole kedagi, sinutaolised helled

inimesed annavad tüki leiba ja sellest ma elangi. Nüüd pidin minema mošeesse palvetama, aga olen nii näljane ja jõuetu, sellepärast astudes kivi peale kukkusingi."

Tütarlaps halastas moorile, tõi talle süüa. Pärast sööki rääkis moor tütarlapsega nii magusasti, et moor hakkas tütarlapsele meeldima. Oli ju neiuigi juba kaua aega oma vanematest eemal olnud ning palees polnud peale Kiilaspea vanaema kedagi, kellega rääkida. Nii võitiski moor oma jutuga tütarlapse südame. Ka tütarlaps hakkas oma muredest moorile rääkima. Moor märkas, et tütarlaps oli temaga väga avameelne: mida iganes nõid küsiks, kõigele saaks ausa vastuse. Moor kasutas juhust ning küsis:

"Mu tütarlaps, sellist luksust ei saa isegi padišahhid olla, aga sinu mehel on. Kust on ta nii suure varanduse saanud?"

Tütarlaps vastas:

"Vanaema, ausalt ma ei tea."

Moor nägi, et tütarlaps usaldas teda ning jätkas pärimist:

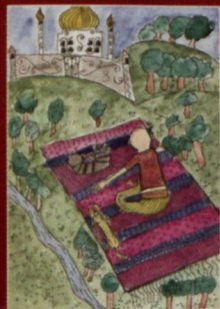
"Su mees vist ei armasta sind."

Tütarlaps ütles:

"Ei, vanaema, mis sa nüüd, ta on lausa hull mu järele."

Moor ütles:

"Tütreste, need kõik on ainult sõnad. Kui su mees sind armastaks, oleks ta sinuga

jaganud kõiki oma saladusi.”

Moor lõpetas oma jutu ja tõusis, et ära minna. Tütarlaps tänas nõiamoori ning palus, et see ka järgmisel päeval tema juurde tuleks: „Olen üksinda ja mul on igav, tule, ajame natuke juttu.” “Olgu peale, tütreke” - ütles moor ja lahkus.

Saabus õhtu. Kiilaspea nägi koju tulles, et naine on tujust ära.

“Mis sul viga on?”

Tütarlaps ütles:

“Sa ei armasta mind.”

Kiilaspea küsis:

“Kust sa selle oled pähe võtnud?”

Tütarlaps rääkis:

“Kui sa mind armastaksid, oleksid mulle rääkinud, kust sa nii suure varanduse oled saanud.”

Kiilaspea ei tahtnud ikka rääkida, aga nägi, et tütarlaps ei jäta järele. Lõpuks rääkis ta võlusõrmusest ja lendavast vaibast, mille abil nad olidki rikkaks saanud: „Kui ütlen võlusõrmusele, et toogu mulle püha Süleymani nimel midagi, kohe toobki. Samas, kui istun vaibale ja ütlen, et viigu püha Süleymani nimel mind kuhugi, kohe viibki.”

Tütarlaps jäi rahule, kui oli mehe ära kuulanud.

Järgmise päeva lõuna ajal tuli moor jälle tütarlapse juurde. Moor rääkis maast ja ilmast. Et mitte tütarlapses kahtlust äratada,

ei rääkinud ta meelega eilsest jutuajamisest. Tütarlaps aga hakkas ise jutustama:

“Vanaema, ma sain eile õhtul oma mehelt teada, kuidas ta on rikkaks saanud.”

Tütarlaps rääkis nõiale kõigest, mis oli Kiilaspealt kuulnud. Moor oli juba saavutanud, mida oli tahtnud. Seetõttu rääkis ta veelgi magusamalt kui eile. Saabus õhtu, Kiilaspea tuli koju, aga moor ei tahtnud lahkuda. Teeseldes lamas ta maas ja kaebles: “Oi, mul on kõhus valud. Issand, juba on pime, kuidas ma saan koju minna!”

Tütarlaps ütles:

“Vanaema, meie palees on palju ruumi, jää ööseks meie juurde. Homme, kui end paremini tunned, siis lähed.”

Just seda moor tahtiski. Ta kallistas tütarlast tänulikult ning suudles korduvalt mõlemale põsele ning jätkas teeseldes: “Jumal õnnistagu sind, mu tütreke, muretsesingi, kuidas ma kõhuvaluga koju lähen.”

Tütarlaps tegi moorile ukse lähedale aseme valmis, neiu ise ja Kiilaspea magasid toa teises otsas kumbki oma voodis.

Keskööl ärkas moor üles, pani tütarlapsele ja Kiilaspeale midagi uinutavat nina alla ning hoidis Kiilaspeal nina kinni seni,

*Namaz on moslemite palvus, mida korratakse viis korda päevas ja enne mingit tähtsat sündmust.

kuni poiss väänlema hakkas ning
õhupuudusest suu avas. Moor võttis
võlusõrmuse ta keele alt, tegi namazi*,
istus vaibale ning ütles:

“Lendav vaip, püha Süleymani nimel,
vii mind koos tütarlapse ja paleega India
padišahhi juurde.”

Moor tõusis silmapilkselt taevasse.
Indiasse jõudes läks ta võlusõrmuse ja
lendava vaibaga padišahhi juurde, rääkis,
mis oli juhtunud, ning ütles:

“Nüüd võid oma tütart vaatama minna.”

Padišahh läks koos vesiiriga oma tütre juurde.
Vaatas, et tõesti ei saa ühelgi padišahhil nii
uhket lossi olla, kui Kiilaspeal. Tütarlaps polnud
veel unest ärkanud. Padišahh äratas tütre ja
nad hakkasid omavahel vestlema.

Jätame nemad siia ja lähme vaatame,
mis Kiilaspeaga juhtus. Unest ärgates nägi
Kiilaspea, et nii tütarlaps, vanamoor kui ka
palee on kadunud. Koos oma vanaemaga
lamasid nad ühe roguski peal. Kohe, kui
mõistsid, et vanamoor on neid petnud,
hammustasid näppu*: “Kui mu naine poleks
minult mu saladusi pärinud ega vanamoorile
lobisenud, poleks midagi juhtunud,” mõtles
Kiilaspea ning ütles vanaemale:

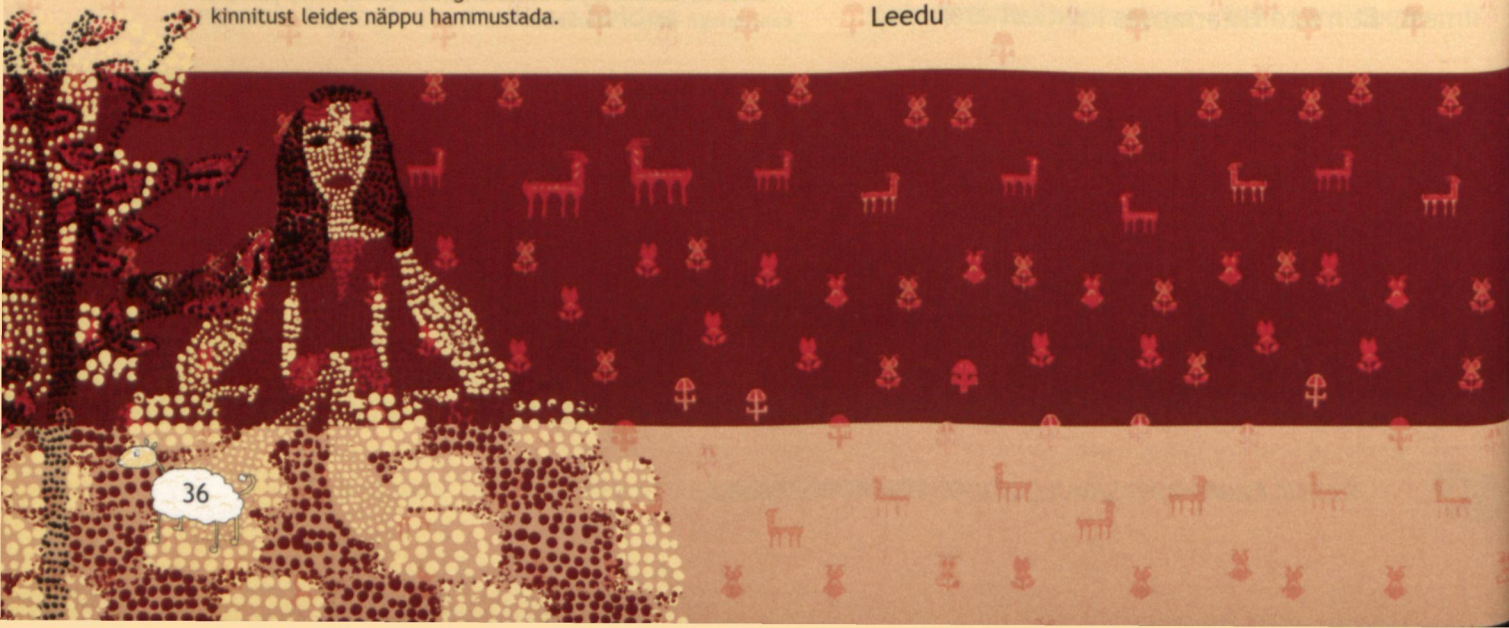
“Vanaema, ketra palun lõnga, et ma

zaaksin selle ära müüa ja leiba osta,
muidu suureme nälga.”

Elina Mačichina, 10 a. – III koht
JONAVA RAIMUNDAS SAMULEVIČIUSE PÕHIKOOL,
Leedu

*Idamaades on komme midagi avastades või oma arvamusele
kinnitust leides näppu hammustada.

Vanaemal ei jäänudki muud üle, kui vakk võtta, lõnga kedrata ning see Kiilaspeale anda, et too lõngakera turul maha müüks ja saadud raha eest leiba ostaks.

Kiilaspea ütles:

“Ah, vanaema, mis ma selle eest saan! Kõige rohkem paar guruši*.”

Vanaema ütles:

“Mu pojake, sa tead ju, et muud ma ei oska.”

Kiilaspea ütles:

“Vanaema, öeldakse, et õnn vaesele ei naerata, mu taskud on auke täis, kardan, et kui gurušid sinna panen, kaovad need kohe ära. Äkki on sul kusagil mõni kotike?”

Vanaema vastas:

“Oi, poju, hea, et mulle meelde tuletasid. Su isast on varakasti jäänud kolm asja: kott, karvamüts ja pajupill. Õnnis isake ütles kogu aeg, et leidis need kükloopide koopast. Olen neid tema surmast saati alles hoidnud.”

Eit tõi koti Kiilaspeale. Kiilaspea võttis lõngakera, läks turule, müüs lõngakera kahe guruši eest, ühe guruši eest ostis leiba, teise aga pani kotti.

Kiilaspea tuli koju, sõi koos vanaemaga ja läks magama.

Hommikul andis eit Kiilaspeale turul

müümiseks veel ühe lõngakera.

Kiilaspea ütles:

“Vanaema, eile ostsin ühe guruši eest leiba, teise aga panin kotti. Annan selle guruši sulle, paneme sel moel iga päev poole kõrvale, nii saame ehk midagi korjata.”

Kiilaspea avas koti, et eilne guruš vanaemale anda, kuid nägi, et guruš on muutunud kullaks. Vanaema ja lapselaps ei suutnud nähtut uskuda. Kiilaspea läks rõõmsalt turule ja müüs lõngakera kahe guruši eest. Jälle ostis ta ühe eest leiba, teise aga pani kotti. Koju jõudes avas koti ja nägi, et guruš oli jälle kullaks muutunud. Nad mõistsid, et saladus on just selles kotis. Nad panid kotti kõike, mis kätte juhtus. Kõik muutuski kullaks. Päevad asendusid nädalatega, nädalad kuudega. Tänu kotile sai Kiilaspea väga rikkaks. Ta lasi ehitada eelmisest veelgi ilusama palee. Palee läikis seitsme versta kauguselt nagu päike. Ühel heal päeval ütles Kiilaspea:

“Vanaema, see pole õige, et ma ise olen siin, minu naine aga Indias. Tänu Jumalale on meil nüüd kõik olemas. Ma lähen oma naise järele, loodan, et suudan ta leida.”

Eit ei tahtnud, et Kiilaspea läheb, kui aga nägi, et poiss on oma minekus kindel, nõustus lõpuks. Palus aga, et poiss ööseks jääks ning alles järgmisel päeval teele asuks.

*Sent, münt.

Kiilaspea ütles:

“Vanaema, kui seda kotti poleks, mis oleks meist siis saanud? Oleksime väga vaesed ja kerjaksime, eks ju?”

Vanaema ütles:

“Jah, pojake, vaata, mitu aastat hoidsin seda alles, teadmata, et sellest nii palju kasu võib olla.”

Kiilaspea ütles:

“Vanaema, sa ütlesid, et mu isast on järele jäänud veel karvamüts ja pajupill. Äkki on neilgi mingi võlujõud. Too siia, proovime.”

Eit tõi varakastist karvamütsi ja pajupilli. Kiilaspea proovis karvamütsi pähe. Kui Kiilaspea oli karvamütsi pähe pannud, hüüatas eit:

“Oi, mu poju, kus sa oled? Kuhu sa kadusid?”

Kiilaspea arvas, et eit on mõistuse kaotanud ja ütles:

“Vanaemake, kas sa ei näe, et istun siinsamas sinu kõrval?”

Eit püüdis tõestada, et ta poissi ei näe, Kiilaspea aga ei uskunud teda ikka.

Lõpuks Kiilaspea taipas, et äkki see ongi karvamütsi saladus. Niipea, kui ta karvamütsi peast võttis, kallistas eit teda ja ütles:

“Mu pojake, mis see on? Kus sa olid?”

Kiilaspea ütles:

“Vanaema, ära muretse, kohe saame teada.”

Ta pani karvamütsi vanaemale pähe. Eit muutus nähtamatuks. Kiilaspea ütles rõõmsalt:

“Vanaema, igauks, kes karvamütsi pähe paneb, muutub nähtamatuks. Ma ei näe sind praegu, nagu ka sina ei näinud mind enne.”

Kiilaspea rõõmustas: „Väga hea, panen karvamütsi pähe ning saan nähtamatuks teha kõike, mida tahan.”

Ta ütles:

“Vanaema, ma usun, et ka pajupillil on oma võlujõud. Jumal teab, mis saladust see endas peidab!”

Poiss võttis pajupilli kätte, vaatas seda tähelepanelikult, aga midagi ei juhtunud. Proovis mängida, esimeste nootide järel kostus väljast suur müra, justkui oleks maa ja taevas kokku pörrganud. Kiilaspea avas ukse. Väljas oli nii palju sõdureid, et kui oleks peotäis nisuteri visatud, poleks ükski maha kukkunud. Kui väepealik Kiilaspead nägi, tuli ta poisi juurde ning palus: „Täidame kõik su soovid, ära ainult enam pajupilli mängi, selle heli teeb meid kurdiks.” Kiilaspea sai aru, et see ongi pilli saladus. Ta ütles:

“Viige mind Indiasse, siis ma pajupilli enam ei mängi.”

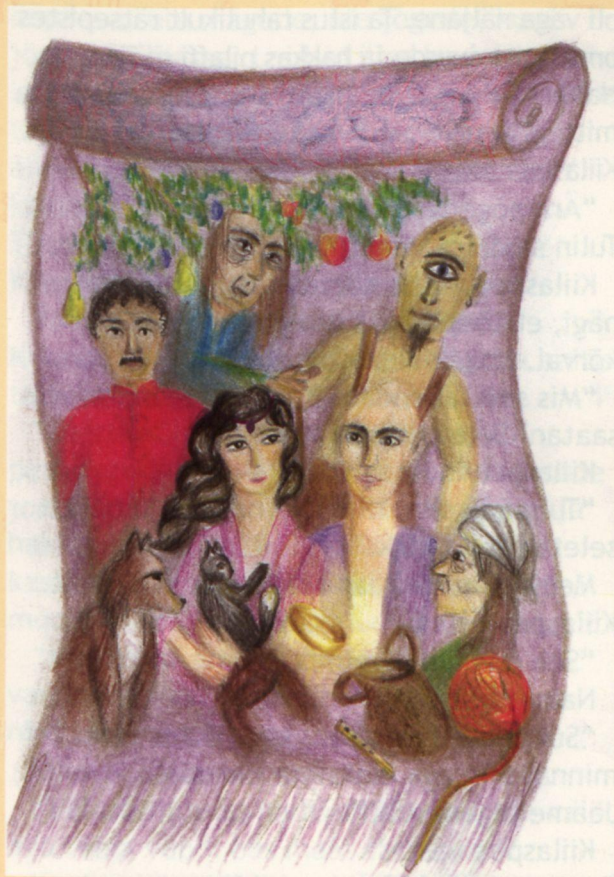
Väejuht oli kohe nõus. Kiilaspea jättis vanaemaga hüvasti ja asus koos sõduritega teele. Kui nad olid natuke maad kõndinud, tegi väepealik midagi ja Kiilaspea leidis end Indiast padišahhi lossi eest. Kiilaspea jättis väepealiku ja läks tütarlapse juurde. Aga lossimüür oli nii kõrge, et isegi lind ei oleks suutnud sellest üle lennata. Kiilaspea tahtis salaja väravast sisse hiilida, kuid ka see ei õnnestunud, sest värava ees seisis kaks kolakat valvurit, vaevalt oleks nende juurest võimalik märkamatuks sisse pääseda.

Kiilaspea ootas seni, kuni väravad avanesid, pani karvamütsi pähe ja pääseski lossi. Ta jõudis oma naise toa juurde, vaatas ukse vahelt sisse

ja nägigi oma kaasat üksinda toas istumas ja pilaffi söömas. Kiilaspea pani karvamütsi pähe, astus tuppa ning lukustas seestpoolt ukse.

Reti Lõhmus, 12 a. - III koht
TARTU TAMME GÜMNAASIUM, Eesti

Lille Kurvits, 13 a. - III koht
TARTU TAMME GÜMNAASIUM, Eesti

Naine märkas, et uks avanes ja seejärel sulgus iseenesest, tupp aga ei tulnud kedagi. Naine ehmus.

Kiilaspea oli pikalt teelt tulnud, seepärast oli väga näljane. Ta istus rahulikult rätsepistes oma naise juurde ja hakkas pilaffi sööma. Naine nägi, et tema pilaffi süüakse, sööjat aga mitte. Hirmust tahtis ta karjuda ja ära joosta. Kiilaspea haaras temast kinni ja ütles:

“Ära põgene, ma olen su mees. Tulin sind ära viima.”

Kiilaspea võttis karvamütsi peast. Naine nägi, et tõepoolest istus ta mees tema kõrval. Kogeledes ütles naine:

“Mis see tähendab? Kas sa oled džinn või saatan? Seleta mulle seda.”

Kiilaspea lausus:

“Tule istu siia, räägime natuke ja pärast seletan sulle kõik.”

Mees ja naine rääkisid toimunust pikalt. Kiilaspea ütles:

“Sea end nüüd valmis, lähme koju.”

Naine ütles:

“Sul pole ju mitte midagi. Kuhu meil minna? Siin aga elaksime rikkuses. Jääme pigem siia.”

Kiilaspea vastas:

“Mis sa räägid, mul on uhke palee, sinu isa oma on selle kõrval kui hobusetall.”

Naine ei uskunud:

“Miks sa tahad mind petta? Kust sa nii

palju raha said?”

Kiilaspea nägi, et tal ei jää muud üle, kui seegi kord naisele tõtt rääkida:

“Noh, mu naiseke, kuula nüüd hoolikalt. Vaata seda kotti. Kõik, mis sellesse panna, muutub hetkega kullaks. Tänu sellele kotile saingi uuesti rikkaks.”

Naine küsis:

“Aga sul pole ju ei lendavat vaipa ega võlusõrmust, mismoodi sa siia jõudsid?”

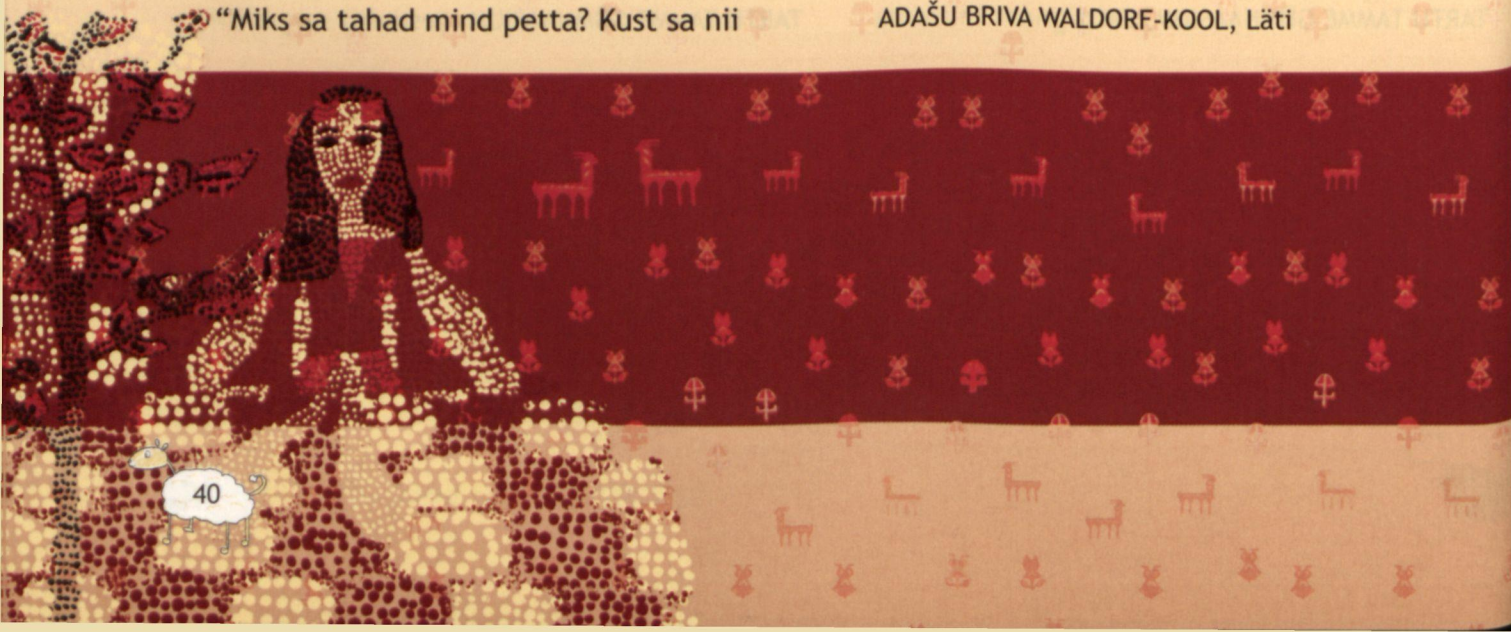
Kiilaspea näitas pajupilli ja ütles:

- Kui seda mängin, viivad sõdurid mu kohe sinna, kuhu soovin.”

Jätame nüüd Kiilaspea ja ta naise siia ja räägime padišahhist.

Reinis Zakreuskis, 12 a. - II koht
ADAŠU BRIVA WALDORF-KOOL, Läti

Padišahh kartis, et Kiilaspea võib tema tütrele järele tulla. Seepärast lasi ta tütre toa kuplisse teha lõõri, millest valvurid jälgiksid salaja kõike, mis tütre toas toimub. Tütar ise aga seda ei teadnud. Nii juhtuski, et valvur, kes Kiilaspea ja padišahhi tütre juttu pealt oli kuulnud, jooksis padišahhi juurde ja rääkis kõigest, mida oli kuulnud.

Padišahh ootas seni, kuni Kiilaspea ja ta naine hakkasid magama minema. Kui mees ja naine olid sügavasse unne vajunud, tulid padišahhi mehed korraga nii uksest kui aknast sisse ning sidusid Kiilaspea kätest ja jalgadest kinni. Nad võtsid koti, karvamütsi ja pajupilli ning peksid Kiilaspead, tirisid ta kivikaevuni ning heitsid vangikongi.

Kuna tütar Kiilaspead eriti ei armastanud, ei lausunud ta padišahhile sõnagi.

Jätame Kiilaspea vangi ning räägime Kiilaspea vanaemast, koerast ja kassist. Vaene eit vaatas iga päev Kiilaspea ehitatud paleed ja ohkas sügavalt. Koer ja kass olid vanaema ainsad kaaslased. Ühel päeval mõtles eit jälle Kiilaspeale ning oli seetõttu üpris õnnetu. Koer ja kass otsustasid Kiilaspea üles otsida ning ta padišahhi käest päästa, sest oli ju tema nende eest välja astunud ning surmasuust päästnud.

Koer ja kass asusid India poole tee. Kass kõndis ees ja koer tema järel. Nad jooksid nii kiiresti, et isegi tuul ei oleks suutnud neid tabada. Nad kõndisid nelikümmend ööpäeva, üle mägede, üle jõgede, kuni jõudsid Indiasse. Leidsid üles ka padišahhi lossi. Kass sisenes näugudes padišahhi tütre tuppa. Tütarlaps tundis kassi kohe ära, andis talle süüa, silitas teda õrnalt, aga kass vaatas üha ringi ja näugus. Tütarlaps mõistis, et kass otsib Kiilaspead. Ta ütles kassile:

“Jumala loom, ma tean, et sa otsid Kiilaspead, aga teda pole siin, mu isa heitis ta vangikongi.”

Tütarlaps ei jõudnud veel lauset lõpetadagi, kui kass ja koer kivikaevu juurde jooksid. Kass hüppas lõõrist vangikongi ja hakkas näuguma. Kiilaspea tundis kassi kohe ära. Kass hakkas inimese moodi rääkima:

“Me tulime koeraga sind päästma, varastame lendava vaiba ja võlusõrmuse ning aitame sul tagasi koju pöörduda.”

Kiilaspea ütles:

“Võlusõrmus on padišahhil keele all, vaip aga tema voodi ees maas.”

Kass ja koer läksid padišahhi lossi ette, vaatasid nii uksest kui ka aknast, aga ei leidnud sobivat kohta, kust sisse pääseda. Kass vaatas hoolikalt ringi, järsku nägi

hiirt ukse alt välja jooksmas. Ta püüdis hiire kinni, kuid hiir hakkas nutma ning kassi anuma:

“Ole hea, ära söö mind ära! Mu lapsed on näljased, luba, ma viin neile süüa.”

Kass ütles:

“Kui sa ühe mu soovi täidad, lasen sul minna.”

Hiir küsis:

“Mis on su soov?”

Kass ütles:

“Näri mulle ukse nurka auk, kust pääseksin koos sinuga lossi. Padišahh hoiab keele all sõrmust, mille pean kätte saama. Kui mind aitad, lasengi sul minna.”

Hiir pani käe silmade ette ja ütles:

“Saab tehtud, aitan sind meelsasti!”

Hiir näris kribinal-krabinal ukse nurka augu ja sisenes koos kassiga padišahhi tupp. Kass ronis üles ja avas ukse, et ka koer saaks sisse tulla. Padišahh magas norinal. Kass rullis vaiba kokku ja andis koerale. Hiir ronis padišahhi kõhu peale ning pani tasakesi saba padišahhi ninasõrmesse nii, et padišahh aevastas ja võlusõrmus kukkus tal keele alt välja. Kass võttis võlusõrmuse ja tänas hiirt. Koer haaras vaiba ja nad läksid Kiilaspea juurde. Kass ulatas sõrmuse Kiilaspeale. Poiss pani võlusõrmuse keele alla ning ütles:

“Võlusõrmus, püha Süleymani nimel, aita mul vangistusest pääseda.”

Niipea kui uks avanes, istusid nad kolmekesi vaibale ja Kiilaspea ütles:

“Lendav vaip, püha Süleymani nimel, soovin, et ka mu naine oleks siin ja et sa meid kõiki taas koju viiksid.”

Kui ka padišahhi tütar nende kõrval istus, tõusis vaip lendu ja viis nad hetkega Kiilaspea vanaema juurde. Vanaema rõõmustas neid nähes väga. Jätame nad nüüd siia ja vaatame, mis padišahhiga juhtus. Padišahh nägi ärgates, et vaipa ei ole. Ta liigutas keelt ning tundis, et ka võlusõrmus on kadunud.

Padišahh tagus kätega oma põlvi, kutsus vesiiri ja teisi omakseid:

“Aidake mind, aidake mind! Ruttu, otsige kohe Kiilaspea üles!”

Pärast pikka padišahhi karjumist ütles vesiir:

“Minu kõrgeausus padišahh, ma arvan, et sind saab aidata üksnes seesama nõiamoor, kes su tütre aitas üles leida.”

Padišahh lasi koheselt vanamoori kutsuda. Vanamoor tuli ja padišahh rääkis talle kõigest, mis on juhtunud ning palus abi. Vanamoor keerutas esmalt, et tema seekord aidata ei saa, kuna Kiilaspea naine ta ära tunneb. Padišahh pani vanamoori peopesadele kaks peotäit kulda ja ütles:

“Ma ei tea, tee mis tahad, aga sa pead mu tütre üles leidma.”

Moor istus savikannu, savikann tõusis kohe suure müraga lendu ja maandus taeva seitsmendal kihil. Kohale jõudnud, peitis vanamoor savikannu linna serva varemetesse. Luges nõiasõnu ja muutus hetkega viieteistkümnenda aastaseks ilusaks neiuks. Vanamoor läks Kiilaspea palee ette ja istus ühele kivile. Kiilaspea naine nägi aknast kivil istuvat neitut ning saatis tema juurde teenija, et tütarlast enda juurde kutsuda. Kui toateenija oli neiuks muutunud vanamoori tuppa toonud, küsis Kiilaspea naine:

“Ilus kaunitar, mida sa siin kandis teed?”

Neiu vastas:

“Ausõna, emand, ma olen karavanist maha jäänud ja eksinud. Otsin oma vanemaid, kuid ei suuda neid kuidagi leida. Nii tulingi siia, sest mul pole kuhugi minna. Padišahhi tütar halastas talle, seletas nägusid tehes mehele olukorda ja ootas vastust, kas neiu võib nende juures ööbida või mitte. Kiilaspea mõtles, et padišahhi tütar on alati olnud toateenijate keskel ja ümbritsetud inimestega, siin aga on ta ihuüksi. Neiu võiks naisele vestluskaaslaseks olla. Seetõttu noogutas mees peaga nõusoleku märgiks. Padišahhi tütar ütles:

“Ilus neiu, päeval olen ma üksinda, jää siia minu juurde seniks, kuni su vanemad tagasi tulevad.”

Selle kohta ongi öeldud, et pime tahab kaht silma, olgu üks või kõõrdsilmne. Just sellist vastust oligi nõid oodanud, ta nõustus koheselt ja ütles teeseldes:

“Emand, kui sa nii visalt nõuad, mis mul üle jääb, olgu peale, ma jään.”

Saabus öhtu. Igaüks läks oma asemele magama. Keskööl ärkas nõiamoor üles ning pani mehele ja naisele nina alla midagi uinutavat, võttis Kiilaspea keele alt vólusõrmuse ja ütles:

“Vólusõrmus, püha Süleymani nimel, vii mind koos padišahhi tütre ja paleega silmapilkselt Indiasse.”

Padišahhi tütar avas silmad ning leidis ennast isa juures. Kiilaspea aga nägi ärgates, et lamab taas koos oma vanaemaga ühe roguski peal. Kiilaspea andis endale kõrvakiilu ning hurjutas endamisi: “Miks ma nii rumal olen, kindlasti tegi too neiu seda. Kui ma poleks teda oma koju lubanud, poleks seda ka juhtunud. Olgu peale, kui mul veel kord võimalus avaneb, hoolitsen selle eest, et moor ja padišahh mind iial ei unustaks.”

Ülekohtu eest tasuda oli Kiilaspeale auasi. Ta mõtles sellele ööl kui päeval ja ei suutnud suutäitki süüa ega

tilkagi juua. Kiilaspea jäi nii kõhnaks, et keegi ei tundnud teda enam äragi. Ühel öhtul ütles ta vanaemale:

“Vanaema, ma ei saa enam siia jääda, ma pean Indiasse minema, andku Jumal võidu kas mulle või India padišahhile. Eit keelitas poega, et poiss ei läheks, aga Kiilaspea oli otsustanud ja ütles vanaemale:

“Keegi ei saa mind siin enam kinni hoida.”

Vanaemal ei jäänud midagi muud üle kui lapselapsele head teed soovida.

Kiilaspea asus teele. Kord kõndis ta palju ja puhkas vähe, kord puhkas palju ja kõndis vähe; ületas kõrgeid mägesid, hüppas üle jõgedest, kuni jõudis metsa. Ta oli näljane ning otsis midagi hamba alla. Kõikjal enda ümber nägi ta metsvilju. Poiss korjas natuke õunu, pirne ja ploome ning pani pauna. Kõndis natuke maad, pani paar ploomi suhu. Kui ta ploomi söömise lõpetas, tundus talle, et pähe hakkas sarv kasvama. Küll püüdis ta sarvest lahti saada, aga asjatult. Kiilaspea murdis pead, millest küll sarv võis kasvama hakata, kuid põhjust ei leidnud. Ta ei osanud arvatagi, et ploomide söömisest. Natukese aja pärast võttis ta kotist pirni ja sõi. Nüüd tundus talle, et maailm pööras end tagurpidi. Ta mõistis, et ühtäkki seisis ta pea peal. Kiilaspea jäi sõnatuks. Ta sai aru, et nii sarved kui tagurpidiolek

on seotud söödud metsviljadega. Vaene Kiilaspea jõudis vaevu metsast välja. Äkki jõudis ta ühe ilusa karjamaani, tahtis natuke puhata, kuid ei saanud lamada. Kiilaspea mõõt hakkas täis saama.

Mõtles, et seegi on ploomide ja pirni süü: „Hammustan tüki õunast, kui see mu ka tapab, pääsengi vaevadest.” Selle mõttega sõigi Kiilaspea õuna. Ta nägi, et kõik muutus jälle endiseks, kadusid nii sarved kui ka maailm keeras end taas õigetpidi. Kiilaspea tahtis koti metsviljadest tühjaks teha, aga mõtles, et äkki läheb kunagi vaja, võib-olla õnnestub padišahhile anda. Kiilaspea võttis pauna õlale ja jätkas India suunas teekonda. Ta oli natuke maad kõndinud, kui nägi, et ühe koopa ees seisab kükloop, pea alaspidi. Kükloop oli väga vihane, karjus nii kõvasti, et mäed vastu kajasid. Kiilaspea tahtis ära joosta, kuid oli juba hilja. Kükloop nägi teda ja kutsus:

“Hei, inimolend, sa ei saa minu käest põgeneda, ära näe ilmaasjata vaeva, pigem aita mind. Ma elan juba mitu aastat sel moel. Kui sa mind ei aita, siis süüan ma su ära.” Kiilaspea mõistis, et kükloop oli pirni süünud. Ta võttis kotist õuna, andis kükloobile ning ütles:

“Kui seda sööd, saab kõik korda.”

Kükloop sõi õuna ära ning ta maailm pöördus hetkega õigetpidi. Kükloop

kallistas suurest rõõmust Kiilaspead, lakkus teda kui soolakamakat ning ütles:

“Mu vennake, ütle nüüd, mida sa vastu-tasuks tahad?”

Kiilaspea ütles:

“Sinult ei taha ma midagi muud, kui et vii mind Indiasse.”

Kükloop pani käe silmade ette ja ütles:

“Täitugu su soov. Roni mulle selga ja pane silmad kinni!”

Kiilaspea võttis pauna õlale ja ronis kükloobile selga. Kükloop lausus nõiasõnad, tõusis lendu ja viis Kiilaspea silmapilkselt Indiasse. Kiilaspea on kohe-kohe Indiasse jõudmas, meie aga vaatame, mis on vahepeal padišahhist saanud. Niisiis, padišahh oli end külmetanud ning kõikjal räägiti tema haigestumisest. Nii jõudsid kuuldused ka Kiilaspeani. Valitsejale oli kiiresti vaja hea arst leida. Igauks, kes julges, võis proovida valitsejat ravida. Padišahh lubas heategijale ka heldelt tasuda. Kiilaspea arvas, et nüüd on õige hetk. Ta riietas end arstiks, pani taskusse paar metsvilja ning läks otse padišahhi paleesse. Kiilaspea tutvustas end padišahhile arstina ning lubas teda aidata.

Padišahh ütles:

“Doktor, mu peas on praegu väga suur valu, mille tõttu maailm on mulle

talumatu. Kui sa mind aidad, täidan kõik su soovid.” Kiilaspea võttis taskust ühe pirni ja ühe ploomi ning ütles padišahhile:

“Kui sa need korraga ära sööd, paraned kohe.”

Kui padišahh pirni ja ploomi ära sõi, kasvas talle hetkega pähe sarv ning maailmgi pöördus pea peale. Kui Kiilaspea kinni püüti, ütles ta rahulikult:

“Ärge muretsege, ma ei kavatse põgeneda.”

Vesiir oli tark mees. Nähes, et ehkki padišahh seisis pea peal, jäi arst rahulikuks, mõistis ta, et doktor teab saladust. Kiilaspea ütles:

“Peale minu ei saa keegi sind aidata, minu abita jääd igavesti selliseks. Vannu, et annad mulle kõik, mis ma tahan, siis ravin su terveks.”

Padišahh vanduski ning Kiilaspea ulatas talle õuna. Padišahh aga keeldus õuna vastu võtmast, sest teised metsviljad olid ta liialt umbusklikuks muutnud. Kiilaspea ütles:

“Söö, ära karda, ainult see õun võib su terveks teha.”

Padišahh sõi õuna ära ja paranes koheselt. Kõik imestasid, kuidas on see võimalik.

Padišahh oli nõutu, kuid antud lubadu-sest ta ei taganenud. Nii saigi Kiilaspea padišahhi käest lendava vaiba ja võlusõrmuse ning läks oma naise juurde. Mees ja naine istusid vaibale ja Kiilaspea ütles:

“Võlusõrmus, püha Süleymani nimel, vii meid oma kullatud telliskividega paleesse.”

Lendav vaip viiski Kiilaspea ja ta naise paleesse. Kiilaspea kallistas vanaema, koera ja kassi. Sellest päevast peale valvasid koer ja kass Kiilaspea palee ümbrust, et võõras paleesse ei siseneks. Ühel päeval küsis Kiilaspea oma naise käest:

“Kõigele, mis sa minult küsisid, vastasin ausalt. Nüüd aga ütle mulle, miks sa mind võlusõrmuse abil ei otsinud, kui vanamoor sind ära viis, kuigi teadsid sõrmuse salasõna?”

Tütarlaps vastas:

“Pole see ju Jumalalegi saladus, mis sest sinu eest ikka salata, ma nägin, et sa tubli ja vapper poiss oled, kuid iga kord, kui ma su pead vaatasin, tabas mind alati kurbus, et sa kiilakas oled. Seetõttu olin kahevahel.”

Padišahhi tütre jutt kurvastas Kiilaspead väga. Järsku tuli talle meelde, et tema käes on võlusõrmus, mis kõik soovid täidab. Kiilaspea istus lendava vaiba peale ja ütles:

“Võlusõrmus, püha Süleymani nimel,

vii mind sinna, kus ma oma kiilaspäisusest lahti saan”. Kohe tõusis vaip lendu. Lendas maailma lõppu ja maandus ühes metsas. Kiilaspea nägi, et seal on üks allikas, mille vesi on nii puhas ja selge nagu pisarad. Allika põhjas läikisid kivid nagu rubiinid. Ilm oli väga soe, Kiilaspea oli väsinud ning ta riided teetolmused. Poiss võttis riided seljast ja tegi paisu, et ennast pesta. Ta mõnules allikavees pikalt, tuli veest välja ja hakkas end kuivatama. Niipea kui käega pead puudutas, tundis, et talle on juuksed kasvanud. Kiilaspea ei suutnud juhtunut uskuda, katsus veelkord käega ning tundis, et tõepoolest on talle juuksed pähe kasvanud. Vaatas ennast ka veepeegeldusest ning veendus alles siis, et ta enam kiilaspäine pole. Kiilaspea ei osanud rõõmust muud teha kui üles-alla hüpata. Ta istus kohe vaiba peale ja lendas koju. Kiilaspea naine ei tundnud oma meest esialgu ära, aga kui ta tähelepanelikult vaatas, mõistis, et tema eest tõepoolest ta oma mees seisab ning lisaks veel nii imeilus, et igaüks, kes teda korra vaatas, tahtis veel kord vaadata. Kiilaspea naise armastus kasvas hetkega tohutult. Mees ja naine sõid, jõid ja lõbutsesid rõõmust. Ja lõbutsege teiegi! Taevast kukkus kolm õuna: üks minule, üks koerale ja kassile, üks aga selle jutu kuulajale.

MAA NÕUAB OMA

gruusia muinasjutt

Elas kord lesknaine, kes pidi üksi poega kasvatama. Elased nad nagu elased, mõne aja pärast aga mõistis poeg, mille poolest tema elu teistest erines - kõigil on isa olemas, aga temal mitte. Poiss püüdis emalt selgitusi saada isa kohta, kuid emal õnnestus alati vastusest kõrvale pöigelda.

Ükskord aga ei jätnud poiss oma jonni ja nõudis, et ema lõpuks ometi annaks vastuse, miks temal pole isa.

Siis ema vastaski: "Surnud on su isa, surnud, pojake".

Poiss küsis vastu: "Kas ta siis koju ei tulegi? Mida see „surnud“ üldse tähendab?"

„Ei, ta ei tule iial koju, poja, hoopis meie läheme ükskord tema juurde, siis kui sureme. Ei ole surma eest veel keegi pääsenud, kõik me saame kord mullaks, nii on jumala tahe.“

„Huvitav küll, sündimiseks ei pidanud ma ju paluma luba jumala käest ja nüüd, kui ma elan, miks peaks ta mind tagasi kutsuma.“ mõtiskles poeg, kuni korraga sai talle selgeks, et tuleb minna otsima maad, kus surma ei ole.

Ema sai teada poisi otsusest, keelitas küll, et parem on koju jääda, kuid poiss jäi enesele kindlaks ja asus teele.

Rännates nägi poiss palju erinevaid maid ja inimesi, kellelt ta ikka küsis: "Kas surm on ka siin?" Ja igal pool

sai ta vastuseks "Jah". Ning ta muutus üha kurvemaks ja tõsisemaks.

Rännates lendas aeg kiiresti ja pea oli poisist saanud kahekümneaastane noormees, ikka veel otsimas kohta, kus poleks surma.

Kord jõudiski ta põllupervele, kus nägi taamal põtra, kel olid ilmatu suured sarved, nii suured, et ulatusid lausa pilvedeni.

Noormees lähenes põdrale ja otsustas tallegi esitada oma küsimuse.

„Terekest, olgu jumal sulle kaitsjaks! Ütle, kas oled kuulnud maast, kus pole surma?"

„Surmalained“, Gabrielė Pikelytė, 12 a. - I koht
ŠIAULIAI DIDŽDVARISE GŪMNAASIUM, Leedu

Pöder vastas: "Olen siia jumala poolt saadetud ja täidan tema tahet. Elan niikaua, kuni mu sarved pole taevalage puudutanud, kui see aga peaks kord juhtuma, siis suren. Kui soovid, jää minuga, sest niikaua kui mina elan, jääd elama ka sina."

Noormees vastas: "Ei, kui juba elada, siis igavesti. Teisiti ma ei taha," ja läks teed mööda edasi.

Ta oli päris palju käinud mööda heinamaid ja põlde, läbi paksude metsade, kuni jõudis mägisele alale ja tee sai äkitselt otsa ühe kuristikku äärel.

See kuristik oli väga sügav, peaaegu põhjatu, sest palja silmaga polnud võimalik tema põhja näha.

Kuristikku veerel istus üksinda vares, saba õieli, poetamas pabulat kuristikku. Temagi oli jumala poolt saadetud noormehe teele.

Ka vareselt küsis noormees: "Kas ehk sina tead või oled kuulnud maast, kus pole surma?"

Vares vastas: "Minu elu on jumala poolt ette määratud ja kuni ma pole seda kuristikku täis kakanud, ma elan. Kui tahad, jää minuga, elad niisama kaua kui mina ja ei pea mingit muret tundma, sest mul on kõik olemas."

Noormees vaatas alla kuristikku ja talle tundus, et ka seda eluiga on tema jaoks

liiga vähe. Mingi kummaline jõud käskis tal lahkuda ja ta sammuski minema, kõndis ja kõndis, kuni lõppes maa ja algas meri.

Kaks päeva rändas ta mööda mereranda ühtegi elavat hinge kohtamata. Kolmandal päeval aga märkas ta kaugel midagi sädelemas ja võttis suuna sinnapoole. Varsti nägigi ta klaasist maja. Astus ligi, tegi mitu tiiru ümber maja, ust aga ei leidnud. Lõpuks pingsalt majaseina uurides avastas noormees pika prao, mis osutus ukseavaks. Noormees astus majja, kus ta leidis eest voodil pikutava silmipimestava kaunitari. Esimesest silmapilgust oli noormees kaunitarist võlutud, ja ka tema näis kaunitarile meeltmööda olevat.

Erika Valiulytė, 13 a. - eriauhind
ŠIAULIAI DIDŽDVARISE GŪMNAASIUM, Leedu

Noormees püüdis ennast koguda ja küsis: "Imeline kaunitar, olen pagemas surma eest, kas oskad mulle juhatada paika, kus teda poleks?"

Neiu vastas: "Ilmaasjata otsid, sellist kohta pole maa peal olemas. Ära näe vaeva, jää parem minu juurde."

Noormees kostis vastu: "Ei tulnud ma sinu juurde, vaid otsin paika, kus surma ei ole."

Neiu aga lausus: "Maa nõuab oma! Oled sa üldse surematuse ära teeninud? Mis sa arvad, kui vana ma olen?"

Noormees vaatas neitut uurivalt: ilus noor keha, värskusest pakatav rind, roosad põsed. Nii silmipimestavalt kütkestav ja kaunis oli neiu, nii lummas, et hetkeks unustas noormees isegi surma peale mõtlemise.

"Mitte rohkem kui viieteistkümne aastane," arvas noormees.

„Oh ei,“ naeratas neiu. "Olen elanud maailmas sestpeale, kui see loodi, alati samasugusena, nagu sa mind enda ees näed. Millal ma ükskord vanaks jään, ma ei tea, nagu ma ei tea sedagi, millal ükskord suren. Minu nimi on Turfa, kui tahad, jää minuga. Ehkki tean juba ette, et sa ei jää minu juurde igaveseks - maa kutsub kord sind enda juurde."

Noormees oli aga neiuist nii võlutud, et lubas mitte kunagi tema juurest lahkuda

ning jäigi sinna elama.

Aastad möödusid kui minutid, ühed sündisid, teised surid, maa vahetas oma nägu, ent noormees ei pannud ajakulgu tähelegi. Oli ju neiu alati sama kaunis ja tema niisama noor.

Vast tuhat aastat sai mööda, kui noormees ühel päeval tundis soovi näha oma ema, sugulasi, kodumaad ning ta ütles oma naisele: "Tahan koju minna, koduseid näha."

Naine vastas: "Sa ei leia eest isegi mitte nende luid."

Noormees imestas väga: "Neli päeva ehk olen siin olnud, mis juhtus, millal nad surid?"

Naine vastas: "Rääkisin sulle ju kohe, kui kohtusime, et maa nõuab oma, kuid hästi, mine pealegi. Kui sinuga aga midagi juhtub, siis süüdistada iseennast."

Annan sulle kaasa kolm õuna, söö need siis, kui kohale jõuad."

Noormees pani õunad taskusse ja asus tagasiteele. Teel nägi ta tuttavaid kohti, põhjatut kuristikku, mis oli sõnnikut täis, selle otsas lamas äsjasurnud vares. Seda nähes jäi noormees pimedaks, talle meenusid naise sõnad, korraks mõtles ta koguni tagasi minna, kuid vist ei lubanud tema saatust seda juhtuda. Enda arvates pöördus ta tagasi naise juurde,

kuid tegelikult kõndis edasi, kord juba läbikäidud teed mööda kunagise kodu poole.

Varsti jõudiski noormees sarvedeni, mis olid kinni kasvanud taevalakke, põder aga oli surnud. Seda nähes jäi ta uskuma naise sõnu, et on palju aega möödunud ja jätkas teekonda.

Kodukohta saabudes ei leidnud ta eest ühtegi tuttavat, keegi ei teadnud ega olnud kuulnud midagi tema emast. Lõpuks leidis ta ühe vanaäti, kellele jutustas oma loo, kuid ätt ei jäänud teda päriselt uskuma, ütles ainult: "Minu vaarisa rääkinud küll kunagi taolisest loost, tema kuulnud seda

Roberta Nemeikšytė, 13 a. - II koht
ŠIAULIAI DIDŽDVARISE GŪMNAASIUM, Leedu

omakorda oma vaarisalt, mis juhtunud siis neli põlvkonda tagasi, umbes nii tuhande aasta eest. Ei või olla, et selle naise poeg on elus."

Lugu aga levis, inimesi hakkas nii maalt kui linnast kokku tulema, et imetleda tundmatut noormeest, kes justkui paradiisist olla maapeale saadetud. Tema enda lugu aga ei uskunud keegi.

Viimaks jõudis noormees sünnikohta, kus ta pilku köitis kolletanud, sammaldunud, lagunenu vare. Korraga meenus talle ema, lapsepõlv, ta meel läks väga kurvaks ja ta otsustas süüa ära kaasavõetud õunad.

Niipea kui esimene õun sai söödud, kasvas talle vööni habe. Söönud ära teise õuna, tundis ta meeletut valu ja nõrkust kontides, temast oli saanud väeti rauk, kes ei jõudnud kättki liigutada. Ta oli enda peale väga vihane. Märgates eemal üht noormeest, püüdis ta oma kägiseva häälega hõigata: "Tule appi, aita mul õun taskust kätte saada!"

Lõpuks noormees kuulis, astus ligi ja aitas vanaätil kolmandat õuna hammustada. Õun söödud, ätt suri ja ta maeti küla surnuaeda.

Käesolev raamat on rahvusvahelise projekti “Muinasjutusild”, milles osales kuus riiki (Armeenia, Aserbaidžaan, Eesti, Gruusia, Läti ja Leedu), üks osa. Siin on esitatud eesti keelde tõlgitud armeenia, aseri ja gruusia muinasjutud. Huvitav on see, et need Lõuna-Kaukaasia riikide muinasjutud on illustreeritud konkursil “Muinasjutusild” osalenud eesti, läti ja leedu laste poolt. Joonistuskonkursi peamine ülesanne oli välja selgitada, kuidas lapsed kujutavad ette teiste maade muinasjuttude võlumaailma. Raamatu koostajad loodavad, et see väljaanne ergutab eesti lapsi huvituma vähetuntud kaugete kultuuride rahvaluulest, äratav loomingulise fantaasia ja arendab tolerantsi.

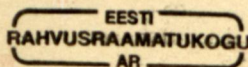
„Muinasjutusilla“ seerias on välja antud armeenia, aseri ja gruusia muinasjutud eesti, läti ja leedu keeles ning eesti, läti ja leedu muinasjutud armeenia, aseri ja gruusia keeles.

Muinasjutusild

Armeenia, aseri ja gruusia muinasjutud,
illustreeritud eesti, läti ja leedu
laste joonistustega

Toimetas *Ulla-Stina Avik*
Kunstnik *Daumantas Každailis*

Välja antud UNESCO Leedu rahvusliku komisjoni poolt. Šv. Jono tn. 11, LT-01123 Vilnius,
tel. +370 5 210 7340, faks +370 5 210 7343, lietuva@unesco.lt
Trükitud: AS „Kopa.” M. K. Čiurlionio tn. 82a, LT-03100 Vilnius.

AR 2-07-02024

